

ФАРЗАНДИ СОДИҚИ ВАТАН

с. 7

ЧАРО ҒУШТ ҚИММАТ ШУД?

с. 2

ЛИМИТИ БАҶ ҚАЙ БА ПОЁН МЕРАСАД?

с. 3

ДАР ИН ШУМОРА:

ХУЧАНД

Нархи об боз боло рафт

с.3

ХУШУНАТ

Чаро бештар мардон аз он шиква кардаанд?

с.2

ЯҲЁ СИНВОР

Роҳбари нави ҲАМОС кист?

с.4

ОРД

Болоравии истехсол, воридот ва нархи он

с.10

ДАНҒАРА

Аз рушди саноат то омодагӣ ба ҷашн

с.6

КОНИБОДОМ

Боздошти 1 нафар дар пайи 15 куштор

с.11

СЕБИ ХУБОНӢ

Он ба наслҳои оянда мерасад?

с.15

ОҒТОБЗАДАГӢ

Роҳҳои пешгирӣ ва табобати он

с.12

ТОҶИКИСТОН

№32 (1595), 07.08.24 **Рӯзномаи зиёд, «Тоҷикистон» яктоест!** Оғози нашр соли 1992

ТАЪРИХСОЗОН

3 МЕДАЛИ ТОҶИКИСТОН АЗ БОҶИҶОИ ОЛИМПИИ ПАРИЖ-2024

МАҶМААИ НАВИ ИСТИҚОМАТИИ ПҮЛОДӢ

АЗ АРЗИШИ УМУМӢ **30%** ПЕШПАРДОХТ,
ПАРДОХТИ МАБЛАҒИ БОҶИМОНДА **АЗ 3 ТО 5 СОЛ** БЕ ФОИЗ

- ✓ Хонаҳо аз 56,10м2 то 138,90м
- ✓ Балансии шифти квартираҳо 3м 15 см
- ✓ Тирезаҳои алюминий
- ✓ Лифтҳои бренди ҷаҳонӣ
- ✓ 24/7 амният ва назорати видео
- ✓ Таваққуфгоҳи зерзаминӣ
- ✓ Дар наздики гипермаркети
- ✓ Auchan, мағозаи JYSK

Бинои истиқоматии баландшӯна, бо ҷойгирони марказҳои савдону хизматрасонӣ дар ошӯнаи аввал ва таваққуфгоҳи нақлиёти автомобилӣ дар таҳонаи он, воқеъ дар кӯчаи Пӯлодӣ № 33, ноҳияи Исмоили Сомонӣ шаҳри Душанбе.

ТЕЛЕФОНИ ШУББАИ ФУРӯШ:

+992 200-00-00-00 | +992 00-277-44-33

ҶАЙАТИ МУШОВАРА

Шариф ҲАМДАМПУР,
Сармухрар,
раиси хайати мушовара

Усмон РАҲИМЗОДА,
муовини сармухрар

Одил НОЗИР,
мухрар

Талбақ НАЗАРОВ,
раиси "Сандуки хайрияи
Тоҷикистон", академик

Фарҳод РАҲИМӢ,
академик

Шерали КАБИР,
вазир саноат ва технологи-
яҳои нави Тоҷикистон

Саидмукаррам
АБДУЛҚОДИРЗОДА,
раиси Шӯрои уламои Тоҷи-
кистон

Масъуди МИРШОӢ,
раиси Бунёди Рудақӣ (Фа-
ронса)

Қозидавлат ҚОИМДОДОВ,
сиёсатмадор

Адаш ИСТАД,
нависанда (Узбекистон)

Ҳафиз РАҲМОН,
адабиётшинос

Иноят ИНОЯТОВ,
хуқуқшинос

Умед СУЛТОНОВ,
саҳифабанд

МУАССИС:
Ҳайати кормандони ҳафта-
нома

Ҳафтанома дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №0054/РЗ сабти ном шудааст. Дар ҳафтанома матолибе низ ба нашр мерасанд, ки ба мавқеи идора мувофиқ нестанд. Барои дар дигар нашрияҳо чоп намудани матолиб ва иқтибосҳо аз «Тоҷикистон» зикри манбаъ ҳатмист. Хуқуқи муаллифии ҳамаи матолиби шумора ба идораи ҳафтаномаи «Тоҷикистон» тааллуқ доранд ва тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва байналмилалӣ ҳифз карда мешаванд. Ҳафтанома аксҳо ва маводҳои ҷолибро аз шабакаи Интернет мавриди истифода қарор медиҳад. Ҳафтанома масъулияти маводҳои интиқодӣ ва хусусияти таблиғотино ба дӯш надорад. Инчунин, ба мазмун ва санаду рақамҳои маводи ҷопшуда муаллифон ҷавобгаранд.

ТЕЛЕФОНИ ИДОРА:
221-00-84,
227-19-95
tojikiston@pressa.tj

ШУЪБАИ ЭЛОН ВА
РЕКЛАМА
ш. Душанбе, хиббони
С. Шерозӣ 16
238-78-78, 44 640-99-88,
238-61-61
ads@rg.tj

ОБУНА ВА ФУРӯШИ
РӯЗНОМАҲО
918-66-82-64,
221-41-11

ТЕЪЛОДИ НАШР:
33 000 нусха.

\$21 МИЛЛИОН КУМАКИ БОР БА НБО "САРБАНД"

Бонки осиеи рушд барои навсозии неругоҳи "Сарбанд" 21 миллион доллар грант ё кумаки бегозгашт ҷудо кард.

Тавре дафтари матбуоти ин банк хабар дод, ин пул барои таҷдиди неругоҳ ва зиёд кардани тавлиди барқ дар Тоҷикистон сарф мешавад.

Мудири минтақавии банк дар Осиеи Марказӣ ва Осиеи Ғарбӣ Евгений Жуков таъкид карда-

аст, ки барқи тавлидшуда дар "Сарбанд" барои Тоҷикистон ва ҳамсояҳои он фоида меорад.

Қобили зикр аст, ки НБО «Сарбанд» бо иқтидори лоиҳавии 240 МВт 5-умин неругоҳи калон дар Тоҷикистон аст. Иқтидори пешбинишудаи неругоҳи барқи обӣ пас аз анҷоми кор ба 270 МВт мерасад.

Дар назар аст, ки таҷдиди неругоҳи "Сарбанд" соли 2026 ба анҷом расад.

ЧАРО ГӯШТ ДАР ТОҶИКИСТОН ҚИММАТ ШУД? ПОСУХИ НУРМАҲМАДЗОДА

Ҷамшед Нурмаҳмадзода, директори Агенсии омили назди Президенти Тоҷикистон сабаби баланд шудани нархи гӯшт дар бозорҳои кишварро гуфт.

Ӯ инро ба зиёд шудани музди маош, бештар гардидаани талаботи аҳоли ба гӯшт ва баланд гардидани нархи хӯроқи чорво рабт дод. Ҷарчанд, ба қавли ӯ, ҳаҷми истеҳсоли гӯшти гов ва гӯсфанд (вазиринда) дар шаш моҳи соли 2024-ум 14 дарсад бештар шуда, беш аз 88 ҳазор тоннаро ташкил додааст.

Ҷамшед Нурмаҳмадзода зимни нишастии хабарӣ гуфт,

ки давоми шаш моҳи аввали соли 2024 дар кишвар 88 ҳазору 349 тонна гӯшт истеҳсол шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 14 дарсад бештар аст, аммо афзоиши маош сабаби боло рафтани нархи гӯшт гардид.

"Дар кишвар ҳаҷми гӯшт нест, дар ҳамаи бозорҳо гӯшт фаровон аст. Танҳо маош 40 фсад зиёд шуд, даромаднокии мардум баланд шудааст ва сатҳи харидории онҳо афзудааст. Музди меҳнати миёнаи аҳоли 13 дарсад зиёд шуд, баланд шудани маош таъсири худро ба баланд шудани нархи гӯшт мерасонад", - гуфт Ҷамшед Нурмаҳмадзода.

НИЗОМИ БЕРАВОДИД БАЙНИ ТОҶИКИСТОНУ ЭРОН МОҶИ АВГУСТ АМАЛӢ МЕШАВАД

Шуруъ аз 10-уми августи соли 2024 Ёддошти тафохум байни ҳукуматҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ислонии Эрон дар бораи лағви раводид барои дорандагони шиносномаҳои умумишаҳрвандии хориҷӣ мавриди амал қарор мегирад.

Дар асоси ин Ёддошти тафохум дорандагони шинос-

номаҳои умумишаҳрвандии хориҷии ҳарду ҷониб ҳуқуқдоранд давоми 90 рӯз аз лаҳзаи вуруди аввалинашон ба муҳлати 30 рӯз бе раводид ба ҳудуди тарафҳо сафар намоянд.

Низомии бераводид дар марҳилаи аввал танҳо барои нафароне амалӣ мегардад, ки аз масири ҳавоии Душанбе-Техрон ва Техрон-Душанбе истифода мебаранд.

САРИ САБЗ

Саттор ҚУБВАТОВ,
муассиси Маркази
қўдакони ношунаво

- Як шахси ношунаво ба духтур рафтани мешавад, аммо ба духтур дарди худро гуфта наметавонад. Ман барои онҳо ройгон тарҷумонӣ мекунам, аммо ин ҳодисаҳо хеле зиёданд ва наметавонам ба ҳамаи онҳо расидагӣ кунам. Тарҷумонҳо ҳастанд, лекин музд талаб мекунанд.

- Баъди мушоҳидаи чунин ҳолатҳо, фикр намекунам, ки шояд замони қорӣ кардани дарсҳои имову ишора дар макотиби миёнаи умумии кишвар фаро расида бошад?

Хуршед САТТОРОВ,
тарроҳи пирохонҳои
хушдӯхт

- Қўшиш мекунам қорҳои дигар тарроҳонро тамошо накунам. Чунки ҳар идеяе, ки дар сари ман меояд, мехоҳам пурра моли худам бошад. Аммо вақте қорҳои дигаронро тамошо мекунам, нохоста шояд баъзан чизҳои аз онҳо барои худ мегириям.

- Ҳаҳаҳаҳ, соҳибхитӣред, ҷаноб! Вале доништа бошед, ҳар идеяе, ки мехоҳед пурра моли худатон бошад, аз шумо буда наметавонад. Дигарон хоставу нохоста онро мегиранд.

АФЗОИШИ ХУШНАТ АЛАЙҶИ МАРДОН

Давоми 6 моҳи соли 2024 дар қаламрави кишвар 1 ҳазору 569 шикоят аз хушунати хонаводагӣ сабт шудааст.

Бунафша Файзиддинзода, раиси Кумитаи қор бо занон ва оилаи назди Ҷумҳурии Тоҷикистон зимни нишастии матбуотӣ гуфт, ки ин рақам нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 65 ҳолат зиёд аст.

Гуфта шуд, ки шикоятҳои оид ба зӯрварӣ 1 ҳазору 291 муроҷиат аз ҷониби мардон ворид шудааст, ки

дар муқоиса бо ҳамин давраи соли гузашта 11 ҳолат зиёд аст. Аз ҷониби занҳо бошад, 278 шикоят ворид гардида, нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 61 ҳолат бештар аст.

Вале раиси Кумитаи занҳо мегӯяд, ки ин омори ҳақиқатро инъикос намекунад. Ӯ чанд далелро номбар кард, ки боиси шикоят накардани занон аз зӯрвариву шикоят аст. Аз ҷумла тарс ва камсаводӣ боиси он мешавад, ки занон алайҳи хушунати оилавӣ ҷое шиква набаранд.

Ганҷина ОРИПОВА,
ҳатмқардаи Донишгоҳи
Нью-Йорк дар Абу-Даби

- Мо дар ҳамқорӣ бо банкҳо барои додани қарз ба муҳожирон ва оилаҳои онҳо дар саросари ҷаҳон дар асоси таҳлили маълумоти муомилоти онҳо қор мекунам. Ин ба мо имкон медиҳад, ки роҳи ҳалли беҳамтои молиявиро, ки ба эҳтиётоти воқеии мизҷони мо мутобиқ карда шудаанд, пешниҳод кунем.

- Барои ин қоратон аз ҷониби банкҳо ягон хел ҳавасмандгардонӣ зоҳир мешавад, охир? Ҳоло қарз ба муҳожиронро як тараф монем...

ЛИМИТИ БАРҚ КАЙ БА ПОЁН МЕРАСАД?

Чорӣ шудани лимити барқ ҳамасола мушкилоти зиёдеро ба бор оварда, боси дар фаслҳои тирамоҳу зимистон ба вучуд омадани маҳдудият дар интиқоли қувваи барқ мегардад.

Хамин аст, ки дар нишасти хабарии ширкати "Барқи тоҷик" яке аз суолҳои муҳим дар бораи лимити барқ буд. Вале масъулини ширкати "Барқи тоҷик" гуфтанд, ки то неругоҳи "Роғун" пурра ба қор надарояд, лимити барқ дар кишвар боқӣ мемонад.

Гуфта шуд, ки феълан об ба сатҳи зарурӣ баланд

шуда, аини замон мушкили норасоии неруи барқ вучуд надорад. Аммо, дар фаслҳои тирамоҳу зимистон талабот ба неруи барқ зиёд мешавад ва зарурати аз меъёр бештар истифода бурдани об ба миён меояд.

Аз ин хотир, дар сурати дубора паст шудани сатҳи об ва ба миён омадани мушкили норасоии неруи барқ эҳтимоли чорӣ шудани "лимит"-и барқ мавҷуд аст.

Ба ҷавоби масъулини Нозирҷон Ёдгорӣ, суҳангӯи ЧСК «Шабакаҳои интиқоли барқ» илова намуда, гуфт, то вақте ки

НБО "Роғун" ба пуррагӣ ба фаъолият сар накунад, мушкили норасоии неруи барқ дар Тоҷикистон боқӣ мемонад ва танҳо "Роғун" метавонад ин масъаларо ба пуррагӣ аз миён бардорад. Яъне, то солҳои наздик лимит ё речаи барқ боқӣ хоҳад монд.

Ғайр аз ин, Ёдгорӣ зикр кард, ки ҳар сол дар чумхури талабот ба неруи барқ ба ҳисоби миёна 9% зиёд мешавад, аммо истеҳсол дар сатҳи пештара боқӣ мемонад, зеро сохтмони неругоҳҳои нав 10-15 солро талаб мекунад.

Ёдгорӣ гуфт, ки дар чу-

нин вазъ, роҳи дурустгаре, ки метавонад камбудии мавсимиро коҳиш диҳад, муносибати эҳтиёткорона ва сарфакорона бо неруи барқ мебошад.

Солҳои охир дар мавсими тирамоҳу зимистон норасоии неруи барқ дар чумхури шадидтар шудааст. Неруи барқ танҳо ба шахрҳои нисбатан калон мерасад ва сокинони дехот онро бо маҳдудият (ҳар рӯз аз 8 то 9 соат) мегиранд.

Маҳдудияти интиқоли неруи барқ дар Тоҷикистон ҳамасола аз охири сентябр - аввали октябр оғоз шуда, то моҳи апрел давом мекунад.

Аз нишасти матбуотӣ

Ба Тоҷикистон дар нимсолаи якуми соли 2024 теъдоди умумии 748,3 ҳазор шахрванди хориҷӣ ташриф овардаанд, ки аз ин шумора 580,5 ҳазор нафар ҳамчун сайёҳ ворид шудаанд. Ин нишондод нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 19,1 фоиз зиёд мебошад.

Дар ин бора Камолиддин Муминзод, раиси Кумитаи рушди сайёҳии назди Хукумати Тоҷикистон иттилоъ дод.

Ба таъкиди Муминзод, ҳоло дар қаламрави кишвар 214 ширкати сайёҳӣ дар асоси иҷозатнома фаъолият доранд. Аз ин шумора дар ВМКБ 41, дар шаҳри Душанбе 101, дар вилояти Суғд 46, дар вилояти Хатлон 17 ва дар шахру ноҳияҳои тобеи марказ 9 ширкат фаъолият карда истодаанд.

Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибқори Тоҷикистон бо 30 корхонаву ташкилоти истеҳсолии хизматрасонӣ барои гузаштани таҷрибаомӯзии донишҷӯён шартномаи ҳамкорӣ ба имзо расонд. Дар баробари ин, имсол чор кафедраи донишгоҳи намоёндагии худро дар Амонатбанк, Иттифоқи адвокатҳо ва ширкатҳои сайёҳӣ таъсис доданд.

Ректори ин муассисаи олии Убайдулло Асрорзода зимни нишасти матбуотӣ гуфт, ки ҳадаф аз ин иқдом боз ҳам баланд бардоштани сифати омодасозии кадрҳо мебошад.

"Раванди таҳсил дар донишгоҳ бо дарназардошти эҳтиётҳои муосири иқтисодии мамлакат пайваста тақмил дода мешавад",- изҳор дошт ректор.

Дар шаҳри Бохтар ҳам Маркази ош бунёд карда мешавад. Ҳанӯз чунин марказ дар ин минтақаи кишвар вучуд надорад. Абдулмачид Муминзод, шаҳрдори Бохтар дар нишасти хабарӣ гуфт, ки алақай лоиҳаи иншооти мавриди назар омода аст. Соҳибқор ҳам барои сохтмони бино пайдо шудааст.

«Оши палов яке аз хӯрокҳои миллии мо ба ҳисоб меравад. Бо баъзе соҳибқорон қор карда истодаем. Хоҳишмандон барои сохтмон ҳастанд. Алақай чанд лоиҳа ба Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон пешниҳод шуд. Чойи мувофиқ пайдо кунем, сохтмон оғоз мешавад», - гуфт номбурда.

Абдулмачид Муминзод мегӯяд, ки барои бунёди чунин як маркази боҳашамат чойи мувофиқ муайян хоҳад шуд.

ХУЧАНД. НАРҲИ ОБ БОЗ БОЛО РАФТ

Давоми як соли охир бори дуюм аст, ки нархи хизматрасонии таъминоти оби нӯшокӣ дар шаҳри Хучанд боло бурда шуд. Аз "Хучандобуқанал" тасдиқ карданд, ки нархи об 15% боло бурда шуд.

Гуфта мешавад, ки дар баробари об ҳақи хизматрасонии партов (канализатсия) низ баланд шудааст.

Ёдовар мешавем, ки давоми як соли охир ин бори дуюм аст, ки нархи хизматрасонии таъминоти оби нӯшокӣ дар шаҳри Хучанд, маркази маъмурии вилояти Суғд боло бурда мешавад. Қаблан ин нархнома 20% боло рафта буд.

Хайрулло Бобоев, директори генералии КВД "Хучандобуқанал" сабаби боло бурдани нархҳо ба баландшавии арзиши сӯзишворӣ ва нархи қувваи барқ рабт медиҳад.

Аз нишастии матбуотӣ

Холо сандуки қарзии «Амонатбанк» 2,4 миллиард сомони, шумораи қарзгирон аз рӯи бақия зиёда аз 68 ҳазор нафарро ташкил медиҳад. Раиси «Амонатбанк» Алиҷон Салимзода дар нишастии матбуотӣ гуфт, ки нисбат ба ҳамина давраи соли 2023 ҳаҷми сандуки қарзӣ 21 фоиз афзуд.

“Аз ҳисоби ҷалби сармоияи мустақим, аз ҷумла хати қарзии бо Бонки миллии Ҷамоҳири Тоҷикистон дар самти маблағгузории савдо дар ҳаҷми 33 миллион доллар хати қарзӣ кушода шуд. То ин замон аз ҷониби «Амонатбанк» ба 39 ширкати ватанӣ 15,6 миллион доллар барои ворид намудани молу маҳсулот аз Ҷамоҳири Тоҷикистон қарзи бонкӣ пешниҳод шуд”, - гуфт Алиҷон Салимзода.

Дар 6 моҳи аввали соли равон дар ҷумҳурии 112 515 нафар кӯдак таваллуд шуда, нисбат ба ҳамина давраи соли гузашта 4 303 нафар зиёд мебошад.

Дар ин бора вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Тоҷикистон Ҷамолдин Абдуллозода зимни нишастии матбуотӣ хабар дод. Вазири иттилоъ дод, ки айни замон дар Тоҷикистон 21 616 табиб ва 62 489 хамшираи тиббӣ фаъолият мекунанд. Ба гуфтаи Абдуллозода, ҳоло дар кишвар 1966 табиб ва 378 корманди ҳурди тиббӣ намерасанд.

Шералӣ Кабир, вазири саноат ва технологияҳои нави Тоҷикистон теъодди корхонаҳои аз фаъолият бозмондари гуфт. Ҷамъии нишастии матбуотӣ иброз дошт, ки аз 92 корхонаи аз фаъолият бозмонда 58,7% ба корхонаҳое, ки аз соли 2008 то соли 2018 ва 41,3% аз соли 2019 то соли 2022 фаъолият накардаанд, рост меояд.

“Корхонаҳои аз фаъолият бозмонда дар соҳаҳои саноат, аз ҷумла саноати ҳуҷроқворӣ, масолеҳи сохтмонӣ, саноати сабук ва пилла, соҳаи мошинсозӣ, саноати мудофиа ва химия, саноати ангишт ва маъданҳои кӯҳӣ ба қайд гирифта шудаанд”, - гуфт вазири.

ЭРОН АЗ ИСРОИЛ ҚАСОС МЕГИРАД?

WALL STREET JOURNAL

Эрон талошҳои Амрико ва кишварҳои арабиро барои коҳиши воқуниш ба террори Исмоил Ҳанияро қардааст. Дар ин бора Wall Street Journal ба нақл аз манбаҳои оғоҳ навиштааст.

Рӯзнома ба ишора ба сафари Айман Ас-Сафдӣ, вазири қорҳои хориҷии Урдун ба Техрон меғӯяд, мақомҳои эронӣ дар ин мулоқот ба дипломатҳои араб гуфтаанд, “барояшон муҳим нест, ки ҷанг бишавад”.

Рӯзнома ба нақл аз манбаҳои оғоҳ дар ин мочаро навиштааст, ки Амрико аз кишварҳои аврупоӣ ва муттаҳидони худ хостааст, то аз Техрон бихоҳанд танишхоро афзоиш надихад.

Дар ин паём Вашингтон ба Техрон хушдор додааст, ки ҳар ҳама аз сӯйи Эрон бо посухи мутақобил рӯ ба рӯ хоҳад шуд. Ҳамчунин Амрико таъкид қар-

дааст, ки ҳештандорӣ Техрон метавонад умедҳои барои беҳбудии робитаҳо бо Ҷамоҳири Тоҷикистон ва шиорҳои интиҳоботи Масъуди Пизишкиён буд, афзоиш диҳад.

Вале мақомоти Эрон эълон қард, ки аз Исроил хатман қасоси хуни Исмоил Ҳанияро, ки рӯзи 31-уми июл дар Техрон кушта шуд, хоҳад гирифт. Вале маълум нест, ки замон ва сатҳи ин посух чӣ гуна хоҳад буд.

Моҳи апрели соли қорӣ Эрон дар посух ба ҳамлаи мушакӣ ба консулгарии худ дар Димишк, ки ба кушта шудани чанд фармондеҳи баландпояи Сипоҳи Посдорон анҷомид, наздик ба 300 паҳбод ва мушакро равонаи Исроил қард. Аммо Исроил бо қумаки муттаҳидони худ, аз ҷумла Амрико ва Бритониё, бештари ин мушакҳо ва паҳбодҳоро раҳгирӣ ва сарнагун қард.

Дар он замон Урдун ҳам

ба Исроил барои хунсо қардани ин ҳамлаҳо қумаки қарда буд. Айман Ас-Сафдӣ, вазири қорҳои хориҷии Урдун ҳафтаи гузашта дар хусуси эҳтимоли густариши ҷанги минтақавӣ гуфта буд, ки Урдун иҷозат нахоҳад дод ин кишвар ба майдони ҷанг табдил шавад.

Дар муқобил, Бенямин Нетаняху, нахуствазири Исроил рӯзи якшанбе гуфта буд, ки ин кишвар омодагӣ дорад “ба ҳар таҷовузе посух диҳад”.

ЯҶЕ СИНВОР РОҶБАРИ НАВИ ҶАМОС

REUTERS

ЯҶе Синвор роҳбари сиёсии ҶАМОС - гурӯҳи фаластиние, ки зидди Исроил меҷангад, таъйин шуд. Ӯ дар ин вазифа Исмоил Ҳанияро, ки чанд рӯз қабл дар Техрон дар пайи як ҳамлаи террористӣ кушта шуд, иваз намуд.

ЯҶе Синвор яке аз чехраҳои ка-

лидӣ дар ҶАМОС аст. Мақомоти Исроил ӯро созмондихандаи ҳамлаи рӯзи 7-уми октябри соли 2023 медонанд. Ин ҳамла боис шуд, ки Исроил ба навори Ҷазза ҳамла қарду Фаластин шуд, ки то имрӯз идома дорад ва боиси марги даҳҳо ҳазор фаластинӣ гардид.

Гуфта мешавад, ки ЯҶе Синвор пас аз ҳамла ба Исроил дар Ҷазза пинҳон шудааст. Артиши Исроил ӯро барои нобуд қардан

меҷӯяд, вале то ба имрӯз муваффақ нашудааст.

ЯҶе Синвори 61-сола дар урдугӯҳи паноҳандагон дар шаҳри Хон Юниси ҷанубии Ҷазза ба дунё омадааст. Дар соли 2017 ӯ раҳбари ҶАМОС дар навори Ҷазза интиҳоб шуд ва дар миёни фаластиниҳо ҳамчун як душмани бераҳм ва оштинопазирӣ Исроил нуфуз пайдо қард. Ӯ нисфи умрашро дар зиндонҳои Исроил сипарӣ қардааст.

ФИРОРИ ШАЙХ ҲАСИНА

DW Deutsche Welle

Дар пайи эътирозҳо дар Бангладеш нахуствазири ин кишвар Шайх Ҳасина истеъфо дод ва ба Ҳиндустон фирор қард.

Шабакаи телевизионии CNN хабар медиҳад, ки Шайх Ҳасина аз мақомоти Британияи Кабир дархости паноҳандагӣ қардааст.

Тибқи гузоришҳо, ҳазорон нафар рӯзи душанбе пас аз чанд ҳафта эътирозҳои хушунатомез ва даргирӣ бо нерӯҳои амниятӣ вориди қароргоҳи расмӣ Шайх Ҳасина дар Дакка шуданд. Дар эътирозҳои як моҳи ахири ин кишвар беш аз 300 нафар кушта шуданд.

Фармондеҳи артиши Бангладеш билороса эълон қард, ки пас аз истеъфои нахуствазир ва фирори ӯ аз пойтахт, ҳукумати муваққатӣ ташкил хоҳад шуд.

Эътирозҳои донишҷӯён дар Бангладеш ҳудуди як моҳ қабл оғоз шуд. Ин тазоҳуроти хушунатомез алайҳи саҳмиябандӣ дар қонуни ҳадамоти мулкӣ оғоз шуд. Тибқи ин қонун 30 дарсад аз мансабҳои ҳукумати бояд ба фарзандони қурбонӣ чанги Бангладеш алайҳи Покистон қард соли 1971 дода шавад. Ин қонун қард соли 1972 аз сӯи раҳбари истиклоли Бангладеш Шайх Мучибурраҳмон - падари Шайх Ҳасина қабул шуда буд. Соли 2018 баъди эъ-

тирози донишҷӯён қонун бозбинӣ шуд. Аммо қард моҳи июн Суди олии Бангладеш ин қонунро аз сар гирифт. Ин боиси эътирози диғарбори донишҷӯён ва мардум шуд ва пас аз 15 сол Шайх Ҳасина аз

мақомаш барқанор қард. Пас аз фирори Ҳасина эътирозгарон даҳҳо хайкали падари ӯ Шайх Мучибурраҳмонро таҳриб ва аксҳои ӯро нобуд қарданд.

Шайх Ҳасинаи 76-сола

дар моҳи июни имсол чаҳорумин бор нахуствазири Бангладеш шуд. Ӯ аз соли 1996 то соли 2001 ва аз соли 2009 то 2024 қард мақоми нахуствазири Бангладеш қардааст.

7-уми августи соли 2024 мутобиқ ба амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар асоси нақшаи ташкил ва гузаронидани нишастҳои матбуотӣ дар вазорату идораҳо оид ба ҷамъбасти фаъолияти низоми бонкӣ дар нимсолаи якуми соли 2024 дар Бонки миллии Тоҷикистон таҳти роҳбарии раиси Толибзода Фирдавс Назримад ва бо иштироки хабарнигорони ВАО нишастҳои матбуотӣ баргузор гардид.

Раиси БМТ Толибзода Фирдавс нахуст чорабиниро ҳусни оғоз бахшида, изҳор дошт, ки Бонки миллии Тоҷикистон дар нимсолаи якуми соли 2024 фаъолияти худро тибқи қонунгузори соҳавӣ ва вазифагузориҳо аз Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон “Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, инчунин Дурнамои сиёсати пулию қарзии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2024 ва давраи миёнамуҳлат амалӣ намуд.

Таваррум дар ҳудуди поёнии нишондихандаи мақсаднок

Дар давраи ҳисоботӣ сатҳи таваррум 1,9 фоизро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 0,4 банди фоизӣ кам мебошад. Нишондихандаи мазкур асосан аз ҳисоби болоравии нархи маҳсулоти хӯрокворӣ 1,3 фоиз, молҳои ғайрихӯрокворӣ 1,6 фоиз ва арзиши хизматрасониҳои пулӣ 4,0 фоиз ба амал омад.

Меъёри бозтамвил ҳамчун фишанги калидии сиёсати пулию қарзӣ бинобар идома ёфтани раванди муътадилӣ сатҳи нархҳои дохилии ҷаҳонии молу маҳсулот, дурнамои мусбати нишондихандаҳои макроиқтисодӣ, арзёбии кохиш ёфтани таъсири хавфҳои эҳтимолӣ ба иқтисодиёт, инчунин аз доираи ҳадафи муқарраргардида паст қарор доштани сатҳи таваррум дар ин давра тадриҷан 0,75 банди фоизӣ паст карда шуда, дар сатҳи 9,25% солана муқаррар гардид.

Қайд гардид, ки дар давраи ҳисоботӣ БМТ сиёсати қурбиरो дар речаи “шинокунандаи танзимшаванда, бе муайян ва эълон кардани ҳудудҳои тағйирёбии қурб” идома дод. Қурби расмӣ сомонӣ нисбат ба доллари ИМА дар нимсолаи якуми соли қорӣ ба андозаи 2,7 фоиз устувор гардид. Дар ҳамин давраи соли 2023 ин нишондиханда 7,0 фоиз кохиш ёфта буд.

Бо назардошти вазъии иқтисоди ҷаҳон дар ин давра қурби расмӣ аъёри миллии аксарии кишварҳои шарикӣ асосии тичоратии Тоҷикистон, аз ҷумла лираи Туркия 11,7 фоиз, тангаи Қазоқистон 3,7 фоиз, суми Ўзбекистон 1,8 фоиз ва юани Чин 0,6 фоиз нисбат ба доллари ИМА кохиш ёфт.

ШАРҲИ МУХТАСАРИ НАТИҶАҲОИ ФАЪОЛИЯТИ НИЗОМИ БОНКӢ ДАР НИМСОЛАИ ЯКУМИ СОЛИ 2024

Афзоиши теъдоди воҳидҳои сохтори ташкилотҳои қарзӣ

Дар идома қайд гардид, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон то санаи 30-юми июни соли 2024 дар маҷмӯъ 63 ташкилоти қарзии молиявӣ, аз ҷумла 14 бонки анъанавӣ, 1 бонки исломӣ, 1 ташкилоти қарзии ғайрибонкӣ, 19 ташкилоти амонатии қарзии хурд, 3 ташкилоти қарзии хурд ва 25 фонди қарзии хурд фаъолият менамоянд. Теъдоди воҳидҳои сохтори ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар санаи ҳисоботӣ ба 1 899 адад баробар гардид, ки нисбат ба ҳамин санаи соли қаблӣ 18 адад зиёд мебошад.

Гуфта шуд, ки дороиҳо ва уҳдадорҳои ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар интиҳои моҳи июни соли 2024 ба 41,2 млрд сомонӣ ва 33,2 млрд сомонӣ баробар шуданд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 мувофиқан 22,8 фоиз ва 25,0 фоиз зиёд мебошанд.

Сармояи тавозуни ташкилотҳои қарзии молиявӣ ба санаи 30-юми июни соли 2024 ба 8,0 млрд сомонӣ баробар шуда, нисбат ба ҳамин санаи соли 2023 ба андозаи 1,0 млрд сомонӣ ё 14,6 фоиз зиёд шудааст.

То санаи 30-юми июни соли 2024 бақияи умумии пасандозҳо 21,1 млрд сомониро ташкил дод, ки дар муқоиса ба ҳамин санаи соли 2023-юм 24,1 фоиз зиёд мебошад. Қобили қайд аст, ки аз ҳаҷми умумии бақияи пасандозҳо ҳиссаи он бо пули миллии 61,1 фоиз ва бо аъёри хориҷӣ 38,9 фоизро ташкил намуд.

Маблағгузориҳои қарзӣ яке аз воситаҳои асосии таъмини руш-

ди устувори иқтисодиёт, вусъат додани истехсолоти ватанӣ, устувор намудани иқтисодии содиротӣ ва ташкили ҷойҳои нави қорӣ ба шумор рафта, ҳаҷми қарзҳои додасуда дар давраи ҳисоботӣ 10,6 млрд сомониро ташкил дод, ки дар муқоиса ба ҳамин давраи соли гузашта 1,3 млрд сомонӣ ё 14,5 фоиз зиёд мебошад.

Аз ҳаҷми умумии қарзҳои дар ин давра додасуда ба соҳаҳои истеъмолот 46,3 фоиз, кишоварзӣ 14,3 фоиз, савдои хориҷӣ 14,3 фоиз, саноат 11,9 фоиз, хизматрасонӣ 7,1 фоиз, сохтмон 3,5 фоиз ва дигар соҳаҳо 2,6 фоиз рост омада, аз он 32,0 фоиз ба соҳибқарории истехсолӣ дода шудааст, ки ин маблағ 3,4 млрд сомониро ташкил додааст. Дар давраи ҳисоботӣ ба маблағи 7,9 млрд сомонӣ қарзҳои хурд дода шудааст, ки нисбат ба соли гузашта 24,0 фоиз зиёд мебошад.

Меъёри кифоятии сармоя, ки яке аз нишондихандаҳои асосии устувори молиявӣ низоми бонкӣ ба ҳисоб меравад, ба санаи 30-юми июни соли 2024-ум 21,4 фоизро ташкил намуд, ки нисбат ба талаботи муқарраршуда (12 фоиз) 9,4 банди фоизӣ зиёд мебошад.

Низоми пардохт

То санаи 30-юми июни соли 2024 миқдори умумии қарзҳои пардохтии бонкӣ 7,6 млн ададро ташкил додааст, ки нисбат ба ҳамин санаи соли гузашта 28,7 фоиз зиёд мебошад. Инчунин, дар ин давра шумораи умумии ҳамаҷониби электронӣ ба 10,4 млн адад баробар гардида, нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 39,0

фоиз афзоиш ёфтааст.

Барои анҷом додани пардохтҳои ғайринақдӣ то санаи ҳисоботӣ дар муассисаҳои савдою хизматрасонӣ 7 939 POS-терминал насб гардидаанд, ки нисбат ба ҳамин санаи соли 2023 теъдоди онҳо 71,2 фоиз зиёд мебошад. Инчунин, дар муассисаҳои савдою хизматрасонӣ 16,472 ҳазор QR-рамзи ягона насб карда шудааст.

Барои бо пули нақд таъмин намудани дорандагонӣ қарзҳои пардохтӣ нимсолаи якуми соли 2024 дар ҷумҳурӣ аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ ватанӣ дар маҷмӯъ 2 654 банкомат ва 3 597 терминали электронӣ дар ҳазинаҳои воҳидҳои сохтори бонкҳо насб карда шудаанд, ки нисбат ба ҳамин санаи соли 2023 мувофиқан 36,3 фоиз ва 28,6 фоиз зиёд мебошад.

Дар давраи ҳисоботӣ дар муассисаҳои савдою хизматрасонии кишвар тавассути воситаҳои электронии пардохтӣ (қарзҳои пардохтӣ ва ҳамаҷониби электронӣ) амалиётҳои ғайринақдӣ пардохтӣ молу хизматрасонӣ ба маблағи 12,8 млрд сомонӣ анҷом дода шудаанд. Дар нимсолаи якуми соли қорӣ таносуби ҳиссаи амалиётҳои гирифтани пули нақд ва амалиётҳои ғайринақдӣ 75 фоиз ба 25 фоизро ташкил дод, нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 ҳиссаи амалиётҳои ғайринақдӣ 8,4 банди фоизӣ зиёд гардидааст.

Робитаҳои байналмилалӣ

Дар давраи ҳисоботӣ рейтингҳои кредитии соҳибхӯшӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷо-

ниби ширкати байналмилалӣ рейтингии “Standart&Poor’s” бо баҳои кишвар дар сатҳи “В-/В” бо дурнамои “устувор” тасдиқ карда шуд.

Дар ҳамин давра Шӯрои мудири Хазиная Байналмилалӣ Асъор Барномаи “Фишанги ҳамоҳангсозии сиёсат” (PCI)-ро барои Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намуд. Барномаи мазкур ба муҳлати 22 моҳ барои Тоҷикистон тасдиқ гардида, ба ниғаҳдорӣ устувори макроиқтисодӣ, таҳкими асосҳои сиёсӣ ва мақомоти кишвар ва дастгирии талашҳои онҳо дар самти таъмини рушди нисбатан устувору фарогир равона мегардад.

Дар қисмати саволу ҷавоби нишастҳои матбуотӣ намоёндогони воситаҳои ахбори омма ба саволҳои оид ба рушди бозори қоғазҳои кимматнок, рушди бозори маблағгузориҳои “сабз”, захираҳои байналмилалӣ, тадбирҳои оид ба вусъат додани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ, пешниҳоди наваҳои гуногуни хизматрасониҳои пардохтӣ, вазъи бозори аъёри, омилҳои беқурбшавии аъёри хориҷӣ, фоизи қарзҳо дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ, қарзҳои ипотекаӣ ва дигар масъалаҳои муҳими низоми бонкӣ посухҳои мушаххас гирифтанд.

Дар фарҷом Фирдавс Толибзода ба намоёндогони ВАО барои ҳамкории судманд, инъикоси воқеъбинонаи фаъолияти низоми бонкӣ изҳори сипос намуда, барои боз ҳам вусъат бахшидани ҳамкории самарабахш омодагии хешро баён дошт.

Шуъбаи матбуоти БМТ

НИГАРОНИИ ШАҲРВАНДОН ВА ТАДБИРАНДЕШИИ БЕТАЪХИРИ IRS

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон чанд сол пеш чунин дастур дода буданд: «Бо мақсади мутобиқсозии иқтисодии миллӣ ба тағйирёбии иқлими ҷаҳонӣ, ҳифзи муҳити зист ва беҳбуди вазъи экологии ҷумҳурӣ воридоти воситаҳои нақлиёти барқӣ, яъне электромобилҳо, электробусҳо, троллейбусҳо ва монанди онҳоро бояд аз пардохтҳои андозӣ ва гумрукӣ пурра озод намуд. Аз ин лиҳоз, Ҳукумати мамлакатро зарур аст, ки ҷиҳати тадриҷан фароҳам овардани инфрасохтор ва дигар шароити зарурӣ барои истифодаи чунин воситаҳои нақлиёт дар қаламрави ҷумҳурӣ тадбирҳо андешад».

Ҳадафи асосии икдоми навбати филиали Ширкати саҳомии «Инновейтив Роуд Солюшнз ЛТД» дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар асоси шартномаи консессионӣ бо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Оператор оид ба нигоҳдорӣ ва хизматрасонии роҳи Душанбе - Чанок махсус мешавад, сахмгузори дар татбиқи ин ташаббуси созанда мебошад.

Мавриди ёдоварист, ки чанде пеш дар дар воситаҳои ахбори омма ронандагони ин намуди автомобил аз набудани нуктаҳои нерудихии электромобил дар роҳи Душанбе - Чанок нигаронӣ карда буданд. Масъулини IRS, ки мунтазам ба дилхоҳ муроҷиат, эрод ва пешниҳоди ба роҳи Душанбе - Чанок рабтдошта сари вақт воқуниш менамоянд, ба ин масъала низ бетафовутӣ зоҳир накарданд.

Бинобар ин, IRS дар масири Душанбе - Чанок 7 нуктаи нерудихии электромобилро мавриди баҳрабардорӣ қарор медиҳад. Нуктаҳои мазкур дар километрҳои 11, 15 (ноҳияи Варзоб), 107, 130 (ноҳияи Айни), 284 (ноҳияи Ҷаббор Расулов), 300 (шаҳри Хучанд)

ва 322-юм (ноҳияи Бобочон Ғафуров) ҷойгир буда, дар онҳо барои неругирии автомобилҳо тамоми шароит фароҳам хоҳад шуд. Қобили зикр аст, ки нуктаи нерудихии воқеъ дар дар километри 11-уми роҳи мазкур алақай ба фаъолият шуруъ намуд.

Масоҳати нуктаҳои нерудихии электромобилҳо низ васеъ буда, барои фаъолияти пурмахсул 60 адад таҷҳизоти нерудихӣ бо иқтидори 180 киловат ҳар кадом ворид шудааст. Таҷҳизоти мазкур аз ширкати муътабари Ҷумҳурии Халқии Хитой, ки дар истехсоли чунин таҷҳизот таҷриба ва маъруфияташ бениҳоят зиёд аст, дастрас шуда, ба стандарти маъмули GB/N ва стандарти аврупоии CCS2 пурра ҷавобгӯ аст.

Чанбаи дигари муҳим он аст, ки дар нуктаҳои мазкур технологияи пешрафтаи пардохти хаки истифодаи нуруи барқ ва ҳисобкунакҳои электронии низомии СТ - VT насбу истифода мешаванд. Фарқияту афзалияти технологияи зикршуда дар он зоҳир мегардад, ки дақиқияти истифодаи нуруи барқ таъмин ва талафоти он пешгири мегардад. Шоиастаи зикр аст, ки чунин технология дар кишвар назир надошта, аввалин маротиба аз ҷониби IRS роҳандозӣ хоҳад гашт. Қобили зикр аст, ки икдоми мазкур интиҳои кор набуда, роҳбарияти IRS тасмим доранд дар тамоми шаҳру ноҳияҳои, ки роҳи Душанбе - Чанок аз онҳо мегузарад, чунин нуктаҳо ба истифодаи сокинон воғузоранд.

Пардохти маблағи нерудихии автомобил низ хеле қулай ва бо назардошти муқарроти Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тадбирҳои вусъат додани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ» ҷорӣ хоҳад гашт. Пардохти маблағи зикршуда тавассути qr-код аз тариқи spitemenpay (замимаи яке аз бонкҳои пешсафи мамлакат) ва замимабарномаи филиали Ширкат - Irs UltraEvs им-

конпазир аст. Ба ғайр аз ин, шаҳрвандон метавонанд аз нуктаи зикршуда кортҳои амалисозии пешпардохтро дастрас намуда, онро мунтазам (дар заминаи пур намудани суратхисоб) истифода намоянд.

Чунин тарзи кор дар баробари дигар омилҳои мусбат, ҳамчунин, шаффофият ва пешгирии истифодаи ғайримасқаднокӣ пули истифодаи нуруи барқро таъмин менамояд. Яъне пардохти маблағ бидуни даҳлати инсонӣ суратгирифта, бевоситаву фавран ба суратхисоби ҶСК «Шабакаҳои таксимоли барқ» интиқол мешавад.

Муҳим он аст, ки фаъолияти нуктаҳои мавриди назар ба хатҳои барқ ва трансформаторҳои истифодаи умум сарборӣ эҷод намекунанд. Ба ибораи дигар, барои пешбурди фаъолияти нуктаҳои зикршуда трансформатор ва хати интиқоли барқи ноҳияҳои Варзоб, Айни, Ҷаббор Расулов, Бобочон Ғафуров ва шаҳри Хучанд истифода нашуда, аз ҷониби IRS хати алоҳидаи интиқоли барқ кашида, трансформаторҳои замонавии пуриктидор насб хоҳанд шуд. Табиист, ки ин кор хароҷоти зиёд дорад, вале роҳбарияти IRS барои дар сатҳи хуби сифати баланд ва бо риояи талаботи беҳатарӣ роҳандозӣ шудани фаъолияти нуктаҳои нерудихӣ чунин тасмим гирифт.

Дар ҳар як нуктаи хизматрасонӣ аз 5 то 10 таҷҳизоти нерудихӣ насб мешавад, ки ҳар кадом бо ду хати нерудихӣ метавонанд дар як вақт то 20 электромобилро бо нуруи барқ таъмин намоянд. Қобили зикр аст, ки ин нуктаҳо хатҳои уфқӣ, камераҳои мушоҳидаӣ ва бунгоҳи назоратӣ доранд.

Дар маҷмӯъ, икдоми мазкур боз як далели масъулиятшиносии IRS буда, шаҳодати он аст, ки роҳи Душанбе - Чанок нигоҳбони ба маънои том боэътимод дорад.

Аз нишастии матбуотӣ

НАВГОНИҶОИ ДОНИШГОҶ

Ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ Раҳмон Дилшод Сафарбек гуфт, ки дар давраи ҳисоботи 37 кафедраи донишгоҳ қариб 400 семинару ҷамоиш баргузор кардаанд, ки дар онҳо 790 нафар устодон бо маърузаҳо баромад намудаанд.

Ҳамчунин, ректор хабар дод, ки бунёди корпуси асосии донишгоҳ, ки аз 8 ошёна иборат аст, оғоз шудааст. «Бинои асосии донишгоҳ ба пешвози 80-солагии донишгоҳ, ки соли равон таҷлил мегардад, бунёд хоҳад шуд», - гуфт ректор.

«Аз ҷониби донишҷӯён ба озмуни ҷумҳуриявии «Муҳаккиқ ва ихтироъкори ҷавон» 12 кори илмӣ-тадқиқотӣ пешниҳод гардида, 5-тои онҳо сазовори диплому мукофотҳо гардидаанд», - хабар дод ректор.

ҶОИДО АЗ САЙЁҲОН

Раиси шаҳри Норақ Фирӯза Шарифӣ гуфт, ки дар шаҳр 3 меҳмонхона, 29 ёдгориҳои таърихӣ, фарҳангӣ, 1 осорхона, мағозаи фурӯши армуғон, 46 адад мавзеҳои сайёҳӣ, 220 истироҳатгоҳҳо мавҷуданд.

Чунин суол пешниҳод гардид, ки аз ҳисоби онҳо чӣ миқдор маблағ ба бучети шаҳр ворид шуд? Мудири шуъбаи молия Суҳроб Раҳимзода ба ин пурсиш посух дод, ки дар шашмоҳаи аввали соли ҷорӣ аз ин ҳисоб

ба бучет 350 ҳазор сомонӣ ворид гардидааст.

Масъулини идораҳои экологӣ, санитарӣ - эпидемиологӣ, барқ, андоз ва ғайра ба саволҳои сершумори рӯзноманигорон ҷавобҳои саҳеҳу каноатбахш доданд.

РУШДИ САНОАТИ ДАНҒАРА

Дар ноҳияи Данғара дар доираи «Барномаи саноаткунории босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2025 дар шаш моҳи соли равон дар ҳаҷми 1 миллиарду 200 миллион сомонӣ маҳсулоти саноатӣ истеҳсол шудааст.

Ин нишондод соли 2010 ҳамагӣ 198 миллион сомониро ташкил медод. Ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ бошад, ба 892,7 миллион сомонӣ расидааст. Аз ин рақамҳо бармеояд, ки ноҳияи Данғара алақай ба

натичаи ниҳой - ба музофоти саноатӣ - аграрӣ табдил гардидааст. То ҷашни 35-солагии Истиклоли кишвар ба истифода додани 144 иншооти дигар дар назар аст, ки бештари онҳо корхонаҳои саноатианд.

ШОГИРДОНИ САЗОВОР

Дар Донишгоҳи тиббии Хатлон айни замон 2226 нафар таҳсил доранд, ки 28% духтаронанд. 93 нафар табии оянда бо квотаи президентӣ таҳсил доранд. Дар ин бора ректори донишгоҳ Убайдулло Қурбон иттилоъ дод.

Хурсандибахш аст, ки шумораи озмоишгоҳҳо аз 9 адад ба 24-то расонида шуд. 749 нафар хатмкунандагони нахустин, аз соли 2021 инҷониб дар ҳифзи сихатии аҳолиянд. Ба наздикӣ боз 384 нафари дигар аз донишгоҳ ба қори

муस्ताкилона роҳат хоҳанд гирифт. Боз 2 факултаи нави дигар ба фаъолият оғоз кард.

Донишгоҳ бо муассисаҳои тиббии Қарағанда, Омск, Воронеж, Тошканд ва ғайра ҳамкорӣ дорад.

Таҳияи Нурулло Ҳасанов

ФАРЗАНДИ СОДИҚИ ВАТАН

ДАРГУЗАШТИ ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ХУДОЙҚУЛ ХАМРОҚУЛОВ

Субҳи 6-уми август дар шаҳри Душанбе қалби инсони бузург, собиқадори мақомоти амният, поягузори Хадамоти гумруки Тоҷикистон, собиқ вакили Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ходими давлативу ҷамъиятӣ, генерал-майор Худойкул Хамроқулов дар синни 78 аз тапидан бозмонд.

Худойкул Хамроқулов 25-уми март соли 1947 дар деҳаи Фароби шаҳри Панҷакент чашм ба олами ҳастӣ кушодааст. Бо иродаи қавӣ ва азму нияти пок, ӯ ба таҳсил дар факултаи физика ва математикаи Донишқадаи омӯзгории шаҳри Душанбе ба номи Т. Шевченко (ҳоло ДДОТ ба номи Садриддин Айни) шуруъ намуда, онро бо муваффақият хатм кард. Пас аз хатми ин донишқада, аз соли 1966 то 1967 дар ноҳияҳои Тоҷикобод ва Фарм (ҳозира Рашт) ҳамчун омӯзгор фаъолият намуд ва хидмати аскариро дар ҳавзаи Закарпатия ба ҷо овард.

Худойкул Хамроқулов ҳамчун афсари Кумитаи бехатарии давлатии (КБД) назди Шӯрои Вазирони ҶСШ Тоҷикистон, корманди ваколатдори РКБД-и вилояти вақти Кӯлоб дар ноҳияи Ленинград (Муъминобод), ёрдамчи сардор, муовини сардори РКБД дар вилояти Кӯлоб, муовини сардори РКБД дар вилояти вақти Кӯрғонтеппа, ёрдамчи сардори РКБД дар вилояти Хатлон, сардори Сарраёсати назорати гумруки назди Девони Вазирони Ҷумҳурии Тоҷикистон, раиси Кумитаи давлатии гумруки ҷумҳурӣ, муовини вазири амнияти ҷумҳурӣ, мудир шӯба оид ба таъминоти асосҳои конституционӣ, ҳуқуқ ва озодихоии инсони Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муовини раиси шаҳри Душанбе хизмат карда, барои кишвараш хизматҳои беандоза арзандае ба ҷо овардааст.

Солҳои охир роҳбари ҚММ «Ориент Адвентур» буд.

Барои хизматҳои арзандаш дар назди халқу Ватан, Худойкул Хамроқулов ба дарачаҳои баланди давлатӣ ва соҳавӣ сазовор гардида, ҳамчун вакили Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати 12, мушовири давлатии Хадамоти гумруки ҷумҳурӣ дарачаи 3 (генерал-майори Хадамоти гумрук), генерал-майори амният, номзоди илмҳои иқтисод қадридонӣ шудааст. Вай бо ордени Спитамен, медалу ифтихорномаҳо ва мукофотҳои давлативу соҳавӣ кадршиносӣ шудааст.

Ёди неки Худойкул Хамроқулов дар дилҳои мо абадӣ боқӣ хоҳад монд.

ЁРОН ҲАМА РАФТАНД

Ин субҳ маро дур аз Ватан хабарӣ даҳшатбор, хабаре, ки эй кош, намешунидам, аз хоб бедор кард. Хабарӣ марги дӯстам, бародарам, инсони ҳамдигар ба ҷон баробарам Худойкул Хамроқулов.

Гиря гулӯгир мекунад, оби дида намегузорад, ки харфҳои навиштагоҳ хонам. Ин ҷи рӯзи мудхише буд!

Медонистам, ки бемории шумо, дӯсти азизам, вазнин буд. Ҳар рӯз ё ба аёдат меомадам ё бо телефон аз ҳолатон пурсон мешудам.

Рӯзи охири дидорбинӣ рӯйи чойгаҳ дароз хобида будед, сари болинатон духтаратон Сайёраи чигарқабоб меистод. Лаби бистар нишастам, аз ҳолатон пурсидам. Бо ишори ангушт даст боло карда, “Оли” гуфтед ва табассум кардед. Ҳис кардам, ки дард зӯрӣ дорад, вале онро фуру мебаред. Даст дароз кардам. Дастамро миёни ангуштонатон гирифта, хостед саҳт фишоред. Аммо ангуштонатон маҷоли фишурдан надоштанд. Дилам таҳ кашид. Аз ҷи буд, ки лаб газида. Дилбардорӣ кардам. Шумо ки марди сабуру боирода будед, чизе нагуфтед. Аммо нигоҳатон, лабони дӯхтаатон бозгӯи холи шумо буданд. Бо нигоҳ сухбат доштем.

Гуфтам, ки духтур занг зад, бояд барои табобат мерафтам. Бо ишораи сар “Рав!” гуфтед. “Ҷи гуна ме-равам, шумо дар бистар?” гуфтам. Дубораю себора таъкид кардед, ки равам, вақти табобатро нагузаронам. Чанд дӯсти дигар ки он ҷо нишаста буданд, низ далолат ба рафтан карданд.

Аз фурудгоҳ занг задам. Гуфтанд, ки шумо шаб аз чой хестед, чанд лаҳза дар курсӣ нишастед. Дилам пур шуд, бе тахлука ба роҳ баромадам. Аммо надонистам, ки ин хама хонарӯшанкунӣ будааст, надонистам, ки маро фотиҳа медихеду худ рӯзи дигар бо зиндагӣ падруд меғӯед.

Дури бад будааст. Аз фурудгоҳ хабар доданд, ки имрӯз ҷониби Душанбе парвоз нест. Саҳт дилгир шудам, ки наметавонам рӯи сардаторно бинам, пояи тобутаторно гираму фарёд кашам: “Алвидо, дӯст, ақои бузург Худойкул!”

Ин лаҳзаҳо, замоне ки хама дар таралдуи ба хок супоридани шумо хастанд, дар гӯшае китоби хотиротро варақ мезанам.

Ёд доред, дар бемористони Маскав бистарӣ будед. Ба дидорбинӣ омадам. Роҳи бемористон, ки дур буд, ҳафтае он ҷо бистарӣ шудам. Барои табобат не, барои хар рӯз дар пахлӯятон будан, аз дидоратон, сухбататон сер шудан. “Заҳри одамро одам мегирад” мегуфтед. Тулонӣ сухбат мекардем. Аз пойлуҷ алафдаравӣ рафтаи, хирманкӯбӣ, савори мошини борқаш хондан ба Душанбе омадан, машаққати давраи донишҷӯӣ, азоби гумруксозӣ, се маротиба дар Тавилдара дар дами марг

қарор гирифтаи, дар авҷи камолот - 54-солагӣ ба нафақа гусел шудан қисса кардед. Медонед, як суханатон аз ёдам намеравад. Пурсидед, ки “Медонӣ барои ҷи ман гирифтори ин беморӣ шудам?”. Намедонистам, вале тахмин мекардам...

Замоне, ки раиси гумрук будед, бародаратон, ки донишгоҳро хатм карда, дар мақомоти милитсия кор мекард, хоҳиш кард, ки дар гумрук ба кор гиред. Аммо шумо гуфтед то замоне, ки ман раис ҳастам, дар ин мақомот одамони наздики ман набояд кор кунанд. Бародаратон қаҳр карду ба Русия мардикорӣ рафт ва беному нишон ғайб зад. Қариб сӣ сол ўро ҷустед, аммо аз ў нишоне пайдо накардед. Шояд сабаб ин буд?

Шояд ҳасрати марги хоҳари ҷавонмаргатон Саёҳат бошад, ки ба-

бароварда пеш кунам” мегуфтед. Аммо афсӯс, ки инсон аз пешомадаш беҳабар аст. Ҳарчанд нақша мекашад, аммо намедонад, ки фардо ҷи хоҳад шуд.

Шояд соате баъд ҷисми шумо, дӯсти азизамро ба манзили хомӯшон мебаранд. Ақнун фарзандону наберагон падару бобои меҳрубон, дӯстону ҳаммаслақон ҳамнишини маҳфилоурою ширингуфтору ширинрафтор, шогирдон устоди мушфиқу хидоятгари роҳи рост, қорафтадоган Хамроқулови қорбукунро аз кучо метавонанд пайдо кунанд?

Дӯсти азиз, медонам, ки руҳи аз ҷисм ҷудоғаштаи шумо дар шиғти хона манзараи видоӣ наздиконро тамошо дорад. Вале миёни мардуми ҷамъомадагон, гирёну нолонҳо маро намебинад.

рои начоти дигарон аз कोरोनाвирус то лаҳзаи охири хилғати духтурӣ аз тан бадар накарду худ қурбони он шуд.

Шумо бо диққат хар он ҷи ки ман мегуфтам, гӯш мекардед. Охир сар бардоштеду бо алам гуфтед: “Ман худам медонам барои ҷи гирифтори ин касали шудам”.

Афсӯс, ки асрори бемористонро ҷун садҳо асрори дигар бо худ ба гӯр бурдед.

Он рӯзҳо, дар Маскав шабе аз шабҳо хоб дидам. Хоб дидам, ки устод Лоик Шералӣ дар сари роҳ, ки аз пахлӯяш дарё мегузашт, рост истодаанд. Пурсидам, ки устод, ки ро интизоред? Гуфтанд, ки Худойкулро. “Он кас ҳоло намеоянд” гуфтам. “Меояд, ман интизорам”, - гуфтанд дубора. Беғох ин хобамро ба ақои Тоғоймурод, ки низ ба аёлати шумо ба Маскав омада буданд, гуфтам. Он кас сарашонро ҳам карда, ба фикр фуру рафтанд ва “Хоб пайғоми худо, афсӯс” гуфтанд.

Медонам, бо иродат, матонат ва часорате, ки доштед, шумо то лаҳзаи охири беморӣ мубориза мебардед: “Очаи ин касалиро нишон медиҳам, қариб монд, ки аз бадан

Ман дар мулки мусофирӣ, дар гӯшае нишаста, хотиротро варақгардон мекунам ва даст ба дуо мебардорам:

Худовандо, дӯсти маро дар бихишти абадӣ ҷой бидех! Пайғамбар Муҳаммад (с) гуфтааст, ки “Ҳар касе ки ба халқу Ватан фидокорона хизмат мекунад, дар назди Худованд мақоми баланд дорад”.

Худойкул Хамроқулов ҳамеша бо некиву ростгӯӣ ва хизматҳои беназир нақш дар хотираҳо доранд. Он кас як намунаи аълои инсон ва инсонгарӣ буданд, ки бо меҳрубониву самимият ва фидокорӣ ба халқ ва Ватан хизмат карданд.

Ай Худованди бахшанда, раҳмататро ба руҳи поки дӯсти азизам Худойкул Хамроқулов фирист. Хонаи охираи ўро бо нур ва раҳмати худ пур кун ва ба ў дар бихишт ҷой бидех. Ўро аз азобҳои қиёмат ва оташи ҷаҳаннам наҷот ва бо савоби бешумор сазовори мукофот гардон. Омин!

Инно лиллоҳи ва инно илайҳи роҷиъун.

(Мо хама аз Худоем ва ба сӯи Ё бармегардем).

Шариф ХАМДАМПУР

РОҶИ ПУРИФТИХОРИ ТЕМУР РАҶИМОВ

Пахлавони шинохтаи тоҷик Темур Раҳимов дар Бозиҳои тобистонаи олимпӣ дар шаҳри Парижи Фаронса дар мусобиқоти ҷудо дар вазни сангинтарин медали биринҷӣ ба даст овард.

Шикасти сеюм

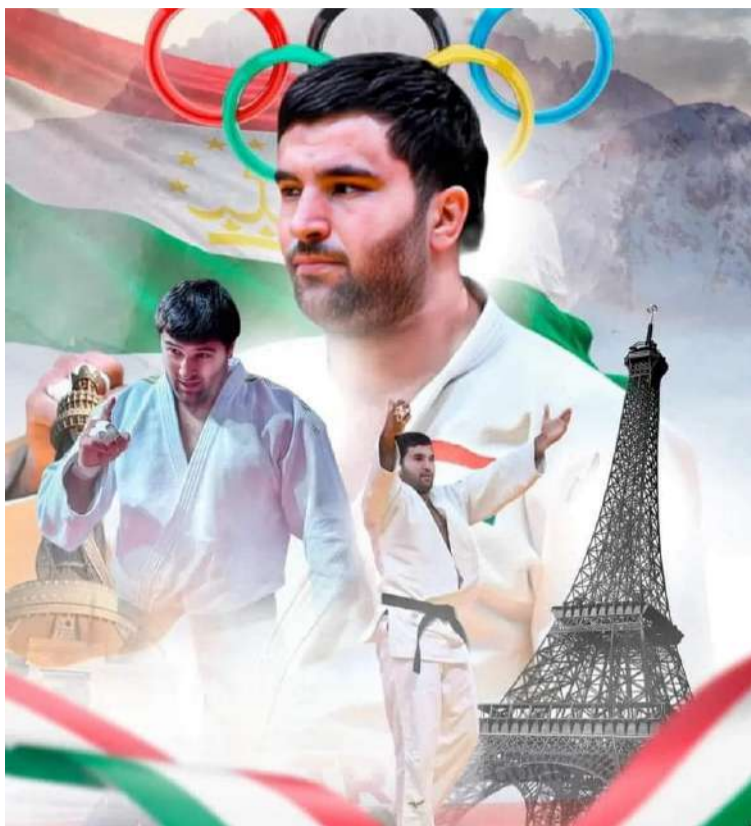
Темур Раҳимови 27-сола дар Олимпиадаи Париж рӯзи дуоми август дар мусобиқоти ҷудо дар вазни беш аз 100 кило, ки дар даври аввал озод буд, дар даври дувум Эрик Абрамови 25-соларо аз Олмон шикаст дода, ба даври чорякниҳой роҳ ёфт.

Дар чорякфинал Раҳимов пахлавони ўзбекистонӣ Алишер Юсупови 25-соларо дар “замони тилоӣ” (golden score) мағлуб кард. Вале Темур дар даври ниманиҳой аз ғолиби секаратаи олимпӣ ва қахрамони бисёркаратаи ҷаҳон Тедди Ринери 35-солаи фаронсаӣ дар муддати кӯтоҳ бо имтиёзи “иппон” шикаст хӯрд. Дарвоқеъ, Раҳимов дар ҳарсе рақобаташ аз Ринер мағлуб шудааст.

Сипас пахлавони тоҷик барои медали биринҷӣ варзишгари 32-сола, қахрамони ҷаҳон дар соли 2022 Энди Грандаро аз Куба мағлуб кард ва бори аввал соҳиби медали биринҷии олимпӣ гардид.

Роҳнамоии бобо

Темур Раҳимов 8-уми июли соли 1997 дар ноҳияи Рӯдакӣ таваллуд шудааст. Хатмкардаи

мактаби №1-и зодгоҳаш аст. Соли 2014 ба факултети сайёҳӣ ва кӯҳии Донишқадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов ҳуҷат супорида, онро соли 2018 сарбаландона хатм намудааст.

Варзиш шугли хонаводагии Темур Раҳимов будааст. Дар суҳбатҳояш гуфтааст, ки падараш Бахтиёр Раҳимов ва бобояш Рустам Абдурахмонов гӯштингир буданд.

Маҳз бобояш барои варзишгар шудани Темур нақши асосӣ бозидоаст. Рустам Абдурахмонов бо пахлавон ва му-

раббии шинохта Худойназар Бокиев робитаи дӯстӣ дошт. Ҳамин аст, ки набераашро аз синни 7-солагӣ ба мактаби варзишии Бокиевҳо бурд. Ҳамин тавр, сарнавишти Темур ба варзиш пайвастан.

Варзиши касбӣ

Дар варзиши касбӣ номи Темур соли 2012 пайдо шуд. Ҳамон сол ӯ дар чемпионати ҷумҳуриявӣ сазовори мақоми сеюм гардид. Соли 2013 бошад, дар ҷоми Ватан сазовори ҷойи аввал шуд. Инчунин ҳамон сол дар чемпионати Тоҷикистон

дар вазни 90 кг ба гирифтани медали тило мушарраф гардида, мақоми аввали Бозиҳои осийро, ки Алмаатои Қазоқистон мизбонӣ мекард, ба даст овард.

Соли 2014 боз ҳам мавсими бобарореро Темур паси сар намуд, зеро дар ин сол мавсуф дар ҷоми Аврупо, ки дар шаҳри Анталияи Туркия гузашт, ба гирифтани нишони биринҷӣ даст ёфт.

Дастовардҳои ҷаҳонӣ

Соли 2016 Темур дар Ҷоми Осий сазовори медали нуқра гардид. Ҳамон сол ӯ аз вазни +90 кг ба вазни +100 кг гузашт. Соли 2017 ба нишони тилои 13-умин мусобиқаи байналмилалӣ Ҷоми Осий, ки дар риштаи ҷудо ба хотири устои варзиш Учқун Муродов дар шаҳри Чилчики Ўзбекистон баргузор гардид, шарафёб шуд.

Моҳи октябри соли 2017 бошад, Темур дар шаҳри Загреби Хорватия, ки Чемпионати ҷаҳонӣ ҷудоро мизбонӣ мекард, ба гирифтани медали биринҷӣ дар вазни 100 кг шарафёб гашт.

Оғози соли 2018 Темур дар мусобиқаи байналмилалӣ кураш барои дарёфти Ҷоми президенти Ўзбекистон, ки дар шаҳри Тошкент баргузор гардид, ба гирифтани медали биринҷӣ ва 10 000 доллар шарафёб гашт.

Моҳи апрели соли 2019 дар шаҳри Фуҷайраи Аморати Муттаҳидаи Араб Чемпионати Осий оид ба ҷудо гардид,

ки дар он Тоҷикистонро дар вазни +100 кг Темур Раҳимов намояндагӣ мекард. Дар ин мусобиқа қахрамони мо нишони нуқра, инчунин роҳхати Бозиҳои олимпии Токио-2020-ро ба даст овард.

Бо сабаби шуюъи пандемияи КОВИД бозиҳои олимпӣ ба соли 2021 гузаронида шуд. Вале Темур дар ин сабақати олимпӣ ноком шуд.

Соли 2021 Темур медали нуқраи мусобиқаи байналмилалӣ ҷудо “Тоскулохи бузург”-и Боқуро ба даст овард. Темур дар ин мусобиқа дар вазни 100 кило баромад намуда, баробари нишони нуқра, инчунин 3000 евро ҷоизапулӣ низ гирифт. Ҷоизаи дигари пахлавони тоҷик дар соли 2021 ин нишони биринҷӣ аз Гранд-слами Абу-даби ба шумор меравад.

Соли 2022 барои Темур бобарор оғоз гардид ва дар оғози мавсим, аниқтараш моҳи феврал дар мусобиқаи “Tel Aviv Grand Slam 2022”, ки дар шаҳри Телавиви Исроил баргузор шуд, медали биринҷӣ ба даст овард.

Натиҷаи намоёни дигари Темур дар соли равон соҳиби медали биринҷӣ гардидаш дар Гранд слами Анталия мебошад. Рақобатҳои охири ва дастовардҳои бузурги Темур Раҳимов дар соли 2022 ин мусобиқаи Гранд Слами Абу Даби (АМА) мебошад. Дар ин мусобиқа пахлавони маъруфи кишвар Темур Раҳимов медали биринҷӣ ба даст овард.

ДАНДОНПИЗИШКЕ, КИ ВАРЗИШГАР ШУД

Муштзани 25-солаи тоҷик Давлат Болтаев дар Бозиҳои тобистонаи олимпӣ дар шаҳри Парижи Фаронса дар мусобиқоти бокс дар вазни то 92 кило медали биринҷӣ ба даст овард.

Баъди 12 сол

Ӯ рӯзи 4-уми август дар даври ниманиҳой аз муштзани Ўзбекистон Лазизбек Муллоҷонов шикаст хӯрд ва аз ҳақи ширкат дар даври ниҳой маҳрум гашт.

Болтаев дар рақобати аввалинаш бар Георгий Кушитавилии 28-сола аз Гурҷистон бо ҳисоби 3:2 пирӯз шуда, дар даври чорякниҳой Чек Марлии 21-соларо аз Ирландия бо ҳисоби 4:1 шикаст дод ва ба нимфинал баромад.

Давлат Болтаев баъди 12 сол дастоварди Мавзуна Чориеваро дар Бозиҳои олимпӣ такрор кард. Мавзуна дар Олимпиадаи Лондон-2012 дар вазни то 60 кило миёни занон бо нишони биринҷӣ сарфароз шуда буд.

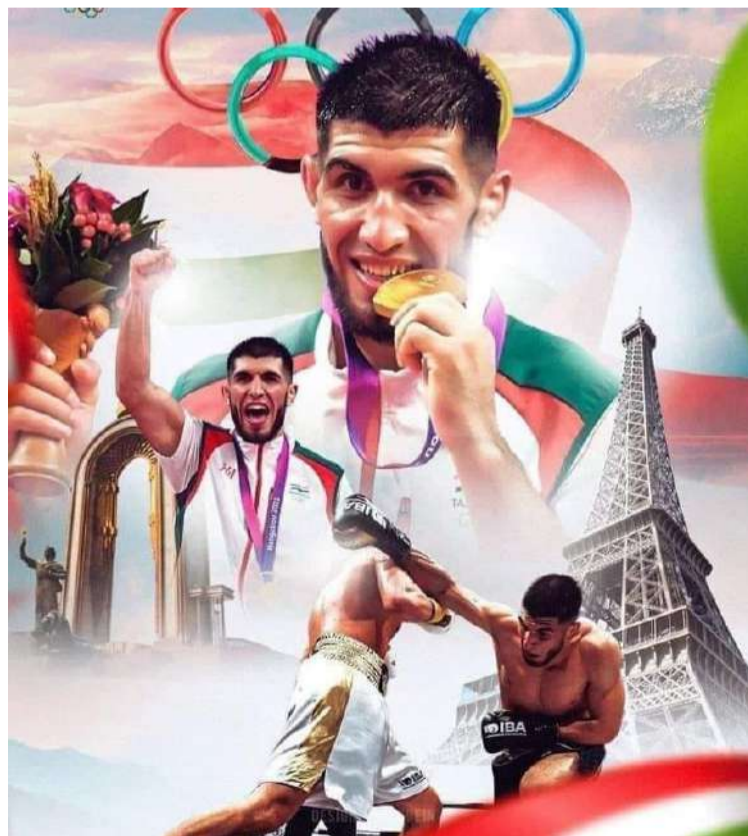
Дастгирии волидайн

Давлат Болтаев, ки бори аввал соҳиби медали олимпӣ шуд, 13-уми январи соли 1999 дар шаҳри Душанбе ба дунё омадааст. Аз хурдӣ ба варзиш машғул буд, вале дар риштаи дандонпизишкӣ тахсил кард. Дар як суҳбатҳояш мегӯяд: “Ман орзуи дандонпизишк шуданро надоштам. Аммо дӯсти бехтарини ман, ки ба ин самт рафта буд, маро низ ба ин ихтисос ҷалб кард. Аз рӯи ин ихтисос Коллеҷи тиббии ҷумҳуриявиро хатм намудам. Вале дар ин самт фаъолият накардаам. Ҳоло танҳо бо варзиш машғул ҳастам ва мехоҳам дар бокс корномаи варзишии худро созам”.

Давлат мегӯяд, ки дар ҷодаи варзиш волдайнаш ҳамеша дар канораш ҳастанд: “Волидонам дар ҳама ҳолат дастгирам ҳастанд. Онҳо танҳо ҳаминро таъкид менамоянд, ки чизе ба хоҳиши дилам бошад, ҳамонро иҷро намоям”.

Қахрамони чанд майдон

Давлат Болтаев дар чанд навъи варзиш неру санҷидаву ба

дастовардҳои назаррас ноил гардидааст. Дар мусобиқаҳои ҷумҳуриявӣ доир ба таэквандо ду маротиба унвони қахрамони ба даст овардааст. Ду маротиба

- бори аввал дар Чемпионати ҷаҳон, ки соли 2014 дар Тоҷикистон шуда гузашт ва бори дуюм дар Италия аз намуди “таэквандо ITF” қахрамони

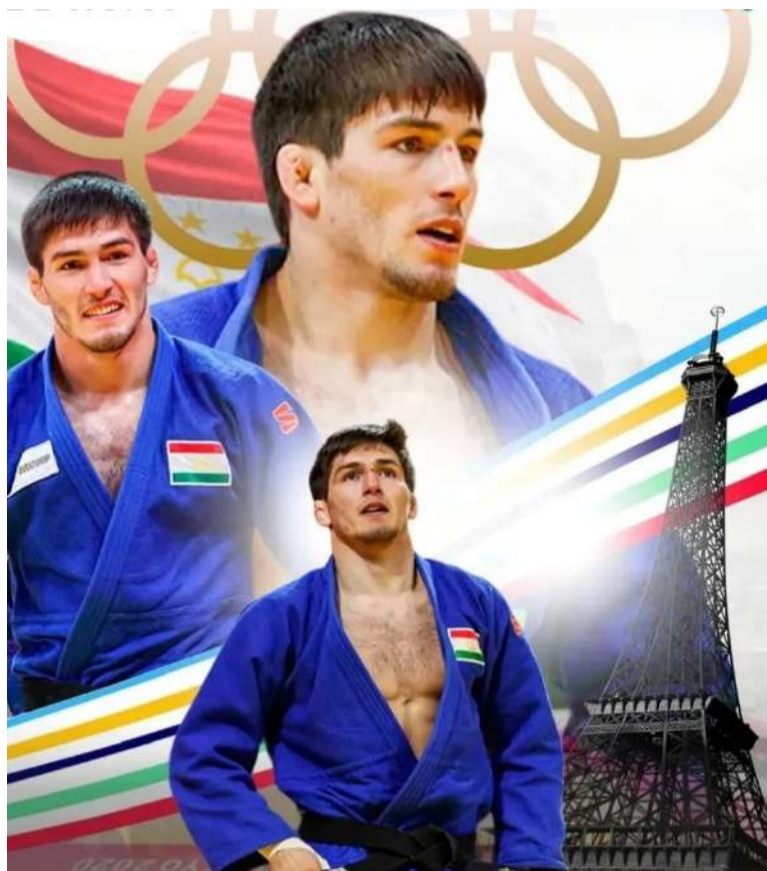
ҷаҳон шудааст. Аз намуди муайтай дар шаҳри Ашқободи Туркменистон мақоми сеюмро ишғол кард. Инчунин соли 2017 мақоми ифтихориро дар ҷоми ҷаҳон аз намуди варзиши кудо дар Ҳиндустон ба даст овард. Вале солҳои охир Давлат Болтаев пурра ба бокс машғул аст. Ҳуд мегӯяд: “Аз интиҳобам пушаймон нестам. Бисёр хушхолам, ки ба бокс машғулам. Кишвари ҳешро муаррифи менамояму Парчами онро боло мебардорам. Фаҳр мекунам”.

Дастовардҳои муштзан

Соли 2022 ба унвони қахрамони бокси Осий дар байни ҷавонони синнашон то 22-сола даст ёфт. Моҳи майи соли 2023 дар қахрамони бокси ҷаҳон то даври чорякниҳой расид ва моҳи октябри ҳамон сол дар Бозиҳои осий дар Ҷанҷоуи Чин дар мусобиқоти бокс дар вазни то 92 кило ғолиб гардида, аз байни варзишгарони тоҷик яке аз нахустинҳо шуда, ба Олимпиадаи Порис роҳхат гирифт.

ДУ ТАЪРИХСОЗИИ СОМОН

Рӯзи 30-юми июл Сомон Маҳмадбеков, паҳлавони маъруфи тоҷик бо шикаст додани варзишгари италийӣ Антонио Эспосито соҳиби медали биринҷии Бозиҳои олимпӣ дар шаҳри Парижи Фаронса шуд ва нахустин медалро ба Тоҷикистон овард.

Пас аз 16 сол

Дар 16 соли охир ин медали аввалини ҷудокорони тоҷик дар Бозиҳои олимпист. Бори охир дар Олимпиадаи Пекин-2008 Расул Бокиев дар риштаи ҷудо дар вазни то 73 кило соҳиби медали биринҷӣ шуда буд.

Сомон Маҳмадбеков, барандаи медали биринҷии қаҳрамони ҷаҳон, ки дар мусобиқаи ҷудо дар вазни то 81 кило дар даври аввал озод буд, дар даври дувум Фарес Бадавии фаластиниро шикаст дод. Ӯ дар даври севум бар Франк Де Вит аз Ҳолланд пирӯз шуда, ба даври чорякниҳой роҳ ёфт. Аммо Сомон дар чорякфинал аз қаҳрамони секаратаи ҷаҳон Тато Григалашвили гурҷӣ мағлуб шуд.

Маҳмадбеков муборизаро дар даври тасаллобахш идома дода, бар паҳлавони ўзбек Шарофиддин Болтабоев ғолиб омад. Сомон дар рақобати халқунанда барои медали биринҷӣ бар Антонио Эспозито италийӣ дастболо шуд.

Ба шарафи

Исмоили Сомонӣ

Сомон соли 1999 дар шаҳри Иркутски Федератсияи Русия таваллуд шудааст. Хамин аст, ки расонаҳои русӣ ҳам аз ғалабаи Сомон истикбол карда, навиштанд: “Зодаи Иркутск дар Олимпиадаи Па-

риж соҳиби медали биринҷӣ шуд!”. Вале қиссаи тавлиди ҷаҳонпаҳлавони мо дар Русия низ қолиб аст.

Волидайнӣ ӯ - сокинони ноҳияи Ванчи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон барои дидорбинӣ аз ҳешу акрабо ба Иркутск сафар мекунад. Дар давоми сафар Сомон ба дунё меояд.

Падари Сомон дар як мусоҳиба гуфтааст: “Мо вақте дар Русия будем, Сомон таваллуд шуд. Он рӯзҳо 1100-солагии асосгузори давлати Сомониён - Исмоили Сомонӣ чашн гирифта мешуд. Ба хотири ин шахси бузургвор бо оилаам тасмим гирифтём, то номи аввалин писари мо Сомон шавад”.

Вақте мураббӣ рад мекунад...

Чун дар оилаи Маҳмадбековҳо машғул шудан ба варзиш анъанаи дерин аст, Сомонро низ падар дар 6-солагӣ ба толори варзишӣ меорад. Вале аз сабаби он ки Сомон нисбат ба дигар ҳамсинну солони хеш хурдҷуссар буд, мураббӣ Мухаммадшариф Сулаймонов ӯро қабул намекунад. Баъд аз хоҳишу исрори зиёда падар мураббӣ Сомонро барои тамошои тамринҳо иҷозат медиҳад. Хамин тавр ҷаҳонпаҳлавони оянда ду сол дар толори варзишӣ тамринхоро тамошо мекунад...

Тамрин дар Русия

Тирамоҳи соли 2008 амаки Сомон - Эргаш Маҳмадбеков аз Русия ба Тоҷикистон меояд. Чун мефаҳмад, ки Сомон шавқи беандоза ба варзиш дорад ва ду сол аст, ки тамошобини тамринҳост, пешниҳод мекунад, ки ӯро бо худ ба Русия барад.

Волидайнӣ Сомон мусофирати писарашонро дар даврони кӯдакӣ қабул намекунад, вале худ ӯ исрор мебарзад.

Билохира Сомон бо амакаш Эргаш Маҳмадбеков ба Русия, ба шаҳри Иркутск мевад. Дар толори варзишӣ ҷудо, ки барои кӯдакон ифтиҳгардида буд, писарамаки Сомон Маҳмадбек Маҳмадбеков низ тамрин мекард. Хамин тавр, Сомон ба тамрин оғоз кард. Дар баробари ин, роҳи ӯ дар майдонҳои бузург оғоз ёфт. Ҷаҳонпаҳлавон дар ҳамаи мусобиқаҳо аз номи Тоҷикистон баромад мекунад.

Дар майдонҳои бузург

Сомон Маҳмадбеков иштирокдори мусобиқаҳои сатҳи ҷаҳонӣ, аврупоӣ ва осийӣ буда, миёни тоҷикон аввалин варзишгарест, ки аз Қаҳрамони ҷудои ҷаҳон соли 2017 дар шаҳри Загреби Хорватия нишони биринҷиро ба даст овард. Ҳамзамон, Сомон нахустин қаҳрамони ҷудои ҷаҳон миёни ҷавонон аз Тоҷикистон мебошад, ки моҳи октябри соли 2019 дар Марокаш нишони тилоро ба гардан овехт. Моҳи августи соли 2019 дар Қаҳрамони ҷудои ҷаҳон миёни мардон Токио-2019 ширкат карда, барандаи мақоми ифтиҳории 5-ум шуд. 23-юми ноябри соли 2019 дар шаҳри Осакаи Чопон дар мусобиқаи бонуфузи “Тоскулоҳи бузурги Осака-2019” сазовори мақоми сеюм гардид. Сомон айнӣ замон дар рақобатҳои ҷаҳонӣ ҷудо мавқеи 24-умро касб кардааст.

Пас аз 17 сол

Тавре дар оғози матлаб ишора шуд, Сомон Маҳмадбеков ҷудокорест, ки баъди 16 сол медали бозиҳои олимпиро ба гардан овехт. Дар ин ҷо зикри як нуктаи дигар бамаврид аст. Моҳи майи соли равон ин ҷудокори номошнои тоҷик дар Қаҳрамони ҷудои ҷаҳон - 2024 дар вазни -81 кг барандаи ҷойи сеюм ва медали биринҷӣ ин мусобиқаи ҷаҳонӣ шуд.

Сомон барои соҳиб шудани медали биринҷӣ варзишгари гурҷӣ Гочилаидзе Димитриро шикаст дода, дар саҳифаи ҷудои кишвар таърихсозӣ кард. Маҳмадбеков саҳифаи навро пас аз 17 сол дар таърихи ҷудои тоҷик боз сохта, ӯ дастоварди Расул Бокиевро дар Қаҳрамони ҷудои ҷаҳон тақрор намуд.

Яъне Сомон Маҳмадбеков дар соли 2024 ду маротиба таърихсозӣ кард. Мо ба ин варзишгари тавонманд барор мехоҳем.

ҶОМИ ТОҶИКИСТОН

ҶУФТҶОИ ДАВРИ ЧОРЯКНИҶОИ МАЪЛУМ ШУДАНД

Дар доираи Ҷоми Тоҷикистон-2024 бозиҳои ҷавобии марҳилаи ҳаштакниҳой баргузор шуданд, ки дар натиҷа ҷуфтҳои даври чорякниҳойи мусобиқа маълум гардиданд.

Дар бозиҳои ҷавобии даври ҳаштакфинал «Истаравшан» дастаи «Душанбе»-ро бо ҳисоби 4:1 (бозиҳои аввал 3:1) мағлуб кард. Дастаи «Реғар-ТадАЗ» бар «Барқчӣ» бо ҳисоби 2:0 (бозиҳои аввал 3:2) пирӯз шуд. «Вахш» бо «Кӯкӯшо» 1:1 кард, аммо дар бозиҳои аввал бо натиҷаи 3:0 ғалаба карда буд. «Хучанд» ба дарвозаи «Файзқанд» 10 голи бечавоб (бозиҳои аввал 3:1) зад. «Панҷшер» аз дастаи «Равшан» бо ҳисоби

2:0 (бозиҳои аввал 0:6) шикаст хӯрд. «Шодмон» дастаи «Сардор»-ро бо ҳисоби 4:0 (бозиҳои аввал 1:1) ноком кард. «Эсхата» аз «Истиклол» бо ҳисоби 2:8 (бозиҳои аввал 1:6) мағлуб шуд. КМВА тавонист, ки «Ҳосилот»-ро бо ҳисоби 2:0 (бозиҳои аввал 1:0) ноком кунад.

Дар даври чорякниҳойи Ҷоми кишвар дастаҳои «Истиклол» - «Истаравшан», «Шодмон» - «Реғар-ТадАЗ», «Вахш» - «Хучанд» ва КМВА - «Равшан» бозӣ мекунад. Воҳуриҳои аввали даври чорякниҳойи Ҷоми Тоҷикистон-2024 рӯзҳои 23-25-уми август ва бозиҳои ҷавобӣ рӯзҳои 30-31-уми август баргузор мешаванд.

РЕЗААҲБОР

7-уми август қисми ниҳоии мусобиқаи Лигаи наврасони Тоҷикистон «Пешсаф» байни бозигарони то 18-сола оғоз мешавад. Дар чемпионат, ки дар ду давра барпо мегардад, 8 даста иштирок мекунад. Инҳо «Ҷавонӣ» (Ҷаббор Расулов), «Эсхата» (Хучанд), МЧМОВ, КМВА, «Душанбе» (ҳама аз Душанбе), МДМВ «Ёқут» (Ваҳдат), МДМВ (Ҷайхун) ва «Равшан» (Кӯлоб) ҳастанд.

***

Маросими куръакашии «Ҷоми Мердека» баргузор шуд, ки дар даври ниманиҳоии он дастаи мунтахаби Тоҷикистон бо тими миллии Лубнон бозӣ мекунад. Дар бозиҳои дигар Малайзия ва Филиппин воҳуранд. Ғолибон дар финал ва мағлубшудагон дар рақобат барои ҷойи сеюм бозӣ мекунад. Бозиҳои ниҳоии Ҷоми Мердека-2024 рӯзи 8-уми сентябр баргузор мешаванд.

***

Дастаи яккачини волейболи соҳили Тоҷикистон дар Чемпионати САҲА (Иттиҳодияи волейболи Осийи Марказӣ) дар шаҳри Пхемпхуи Шохигарии Бутан сазовори ҷойи 3-юм шуд. Ин аввалин бор аст, ки дастаи волейболи соҳили Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ ба чунин натиҷаи назаррас ноил мешавад.

***

Раиси шаҳри Душанбе қарор кардааст, ки нахустин Чемпионати ҷаҳонии «Гӯштинҷирӣ» рӯзҳои 28-31-уми август дар шаҳри Душанбе баргузор карда шавад. Дар он зиёда аз 200 варзишгар аз 60 кишвари ҷаҳон иштирок хоҳанд кард. Рақобатҳо дар 9 категорияи вазн - 3 категория барои занон ва 6 категория барои мардон баргузор мегардад. Фонди ҷоизавии мусобиқа 400 ҳазор доллар аст.

АФЗОИШИ СОДИРОТИ МОЛ АЗ ТОҶИКИСТОН

Ҳаҷми умумии содироти Тоҷикистон дар 6 моҳи аввали соли ҷорӣ 997 млн долларро ташкил додааст, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 319 млн доллар ё 47% бештар аст.

Дар ин бора Баҳриддин Сирочиддинзода, раиси Агентии содироти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон зимни нишастии хабарӣ иттилоъ дод.

Тибқи маълумоти оморӣ, дар нимсолаи якуми соли 2024 гардиши савдои хориҷии кишвар 4 млрд 413 млн долларро ташкил додааст, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 990 млн доллар ё ин ки 29% бештар аст.

Ҳаҷми содироти маҳсулоти саноатӣ дар ҳамин давра 969 млн долларро ташкил додааст, ки дар қиёс бо 6 моҳи аввали соли гузашта 314 млн ё 48,1% зиёдтар аст. Дар ин давра маҳсулоти кишоварзӣ бошад, ба маблағи 28 млн доллар дар ҳаҷми 77 200 тонна содирот шуд, ки ин нисбат ба нимсолаи аввали соли гузашта 4,7 млн доллар ё 19,4% бештар аст.

Ба иттилои Агентии содирот, ин ниҳод дар 6 моҳи аввали соли равон ба Қазоқистон, Русия ва Беларус 1446 тонна маҳсулоти кишоварзӣ, аз ҷумла 1995 тонна пӣёз, 275 тонна олу, 40 тонна лаблабу, 18,5 тонна шафтолу ва 17,5 тонна қаламфури булғориро содирот кардааст.

Дар нимсолаи аввали соли ҷорӣ дар Тоҷикистон беш аз 260 ҳазор тонна орд тавлид шудааст. Инчунин дар ин муддат воридоти ин маҳсулот низ афзоиш ёфтааст.

Дар ин бора Курбонзода Сафаралӣ Нуралӣ, муовини аввали сардори Хадамоти зиддиинҳисории Тоҷикистон дар нишастии матбуотӣ хабар дод.

Ба гуфти Курбонзода, дар шаш моҳи соли 2024 дар Тоҷикистон 263,7 ҳазор тонна орд истеҳсол шудааст, ки нисбати соли гузашта 28,7 ҳазор тонна ё худ 12,2 дарсад зиёд мебошад.

Арзиши умумии орди истеҳсолшуда 850,2 миллион сомониро ташкил дод.

ЗИЁД ШУДАНИ ИСТЕҲСОЛ ВА ВОРИДОТИ ОРД

Ҳамзамон дар нишастии матбуотӣ зикр шуд, ки ҳаҷми воридоти орд ба Тоҷикистон аз хориҷа низ дар ин муддат афзоиш ёфтааст.

Тибқи омили расмӣ, дар нимсолаи аввали соли ҷорӣ ба Тоҷикистон 38 ҳазору 485,8 тонна орд бо арзиши умумии 12 млн 152,8 ҳазор доллар ворид шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 17305,1 тонна ё худ 81,7 дарсад бештар аст.

Нархи миёнаи як тонна орди воридотӣ 316 долларро ташкил дод, ки нисбат ба соли гузашта 19 доллар камтар шудааст.

Қобили зикр аст, ки дар бозори воридоти орд ба Тоҷикистон 28 ширкат фаъолият доранд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 12 адад зиёд мебошад.

Аз ҳаҷми умумии орди воридотӣ 80,68% ба Қазоқистон, 19,05% ба Русия ва 0,27% ба Ўзбекистон рост меояд.

АФЗОИШИ САРМОЯГУЗОРӢ БА ТОҶИКИСТОН

Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Тоҷикистон аз афзоиши воридоти сармояи хориҷӣ ба мамлакат дар соли 2024 иттилоъ медиҳад.

То моҳи июли соли равон ба иқтисоди Тоҷикистон 1,95 миллиард доллар сармояи хориҷӣ ворид гардидааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 45,9 фоиз зиёд мебошад.

Дар ин бора раиси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Тоҷикистон Султон Раҳимзода дар нишастии матбуотӣ хабар дод.

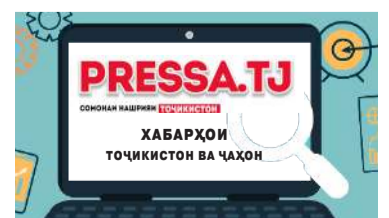
Ба гуфтаи вай, воридоти сармояи мустақими хориҷӣ дар ин давра 153,9 миллион долларро ташкил дода, ба 112,6 фоиз баробар шудааст.

Раҳимзода таъкид кард, ки дар ин давра барои ҷалби сармояи мустақими хориҷӣ кор бурда шуда, 3 созишномаи нави сармоягузорӣ ба маблағи умумии 2 млрд

16 млн доллар барои бунёди корхонаҳои истеҳсоли ба имзо расонида шуд.

Қайд карда шуд, ки барои ба имзо расонидани боз 6 созишномаи сармоягузорӣ ба маблағи умумии 345 млн доллар қарор ба ҷой оварда шуд.

БОЗДОШТИ 1 НАФАР ДАР ПАЙИ 15 КУШТОР

Дар пайи чанд кушто-ре, ки моҳҳои март ва апрел дар Конибодом руҳ дод, як гумонбар дастгир шудааст.

Дар ин бора Абдусалом Тухтасунзода, раиси шаҳри Конибодом дар нишастии матбуотӣ хабар дод. "Гуруҳи фаврӣ-тафтишотии Прокуратураи генералӣ ин корро пеш мебарад. Бино ба хабархое, ки ман дорам, як нафар боздошт шудааст. Бокимондаи кор идома дорад. Дар рӯзҳои наздик боз ха-

бар медиханд", - зикр намудааст Тухтасунзода рӯзи 31-уми июл.

Бо сабаби халал нарасонидан ба чараёни тафтишот дар бораи гумонбар чизе гуфта намешавад.

Вале раиси шаҳри Конибодом ба ҳам пайваस्त будани чанд куштори пурсарусадоро дар ин шаҳр рад кард ва гуфт, ки онҳо бо ҳам алоқамандӣ надоранд.

Ин мансабдор наворхо-

еро, ки дар шабакаҳои иҷтимоӣ нашр шуд ва сиёҳпӯше ба хонаҳои одамон медаромад, шарҳ дод.

"Сиёҳпӯшо дар худуди шаҳри Конибодом набуд. Он видеое, ки ба шабакаҳои иҷтимоӣ партофтанд, ба ягон ҷойи шаҳри Конибодом монанд набуд ва чунин одам ҳам нест. Ҳамаи ҳамин чиз барои мардумро ба таҳлука андохтан буд", - гуфт ӯ.

Ёдовар мешавем, ки аз оғози сол то ҳол ҳодисаҳои куштор дар шаҳри Конибодом ҷомеаро дар ҳолати тарс қарор додааст. Дар ин муддат 5 куштори оилавӣ ба қайд гирифта шудааст, ки дар натиҷаи он 15 нафар кушта шуданд. Сокинон нигаронанд, ки бо гузашти 4 моҳ натавонанд ин кушторҳо ошкор нашуданд, балки мақомот шарҳе намедихад.

Аз нишастии матбуотӣ

Мақомоти Тоҷикистон 264 сокини шаҳри Истаравшанро ҷустуҷӯ доранд. Аксари онҳо барои содир кардани ҷинойти марбут ба тундгароӣ муттаҳам мешаванд.

Раиси шаҳр Адҳам Маъмурзода зимни нишастии хабарӣ гуфтааст, ки вазъ нигаронкунанда аст. "Мақомот аксари онҳоро тибқи моддаи 307-и Кодекси ҷинойтии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷустуҷӯ дорад. Танҳо дар шаш моҳи соли равон 51 нафар сокинони шаҳри Истаравшан бо моддаҳои вобаста ба терроризму экстремизм ба ҷавобгарии ҷинойтӣ кашида шудаанд", - мегӯяд Маъмурзода.

Дар шаш моҳи соли равон дар дарёву кӯлҳои кишвар 86 нафар ба ҳалокат расидаанд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 2 нафар зиёд аст. Аз 86 нафар 26 нафарашон занҳо мебошанд.

Рустам Назарзода, раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулодаи Тоҷикистон 31-уми июл зимни нишастии матбуотии ин ниҳод изҳори нигаронӣ намуд, ки сарфи назар аз рейдҳои мунтазам ва воҳуриҳои шаҳрвандони кишвар дар обҳо ғарқ мешаванд ва ба ҳалокат мерасанд. Сабабҳои он 25% аз беэҳтиётӣ, 19 дарсад риоя накардани қоидаҳои оббозӣ, 9% беназоратии волидайн, 5 дарсад худкушӣ ва ғайра гуфта шуд.

Се соли оянда Тоҷикистон ният дорад, ки аз нисф зиёди молу маҳсулоти воридотиро дар дохили ҷумҳурӣ истеҳсол карда, ба ин васила вобастагӣ аз воридотро коҳиш диҳад.

Муовини вазири рушди иқтисод ва савдои Тоҷикистон Ашӯрбой Солехзода зимни нишастии матбуотӣ хабар дод, ки дар нимсолаи аввали соли 2024 ҳаҷми Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ (ММД) 61,7 млрд сомонӣ ва суръати воқеии афзоиш - 8,2%-ро ташкил дод.

ПАДАРИ АЛИМЕНТГУРЕЗ

Ҳадамоти иҷроии Ҳукумати Тоҷикистон дар нимсолаи аввали соли ҷорӣ беш аз 22 ҳазор арзӯ шикоятҳои шахсонӣ воқеӣ ва ҳуқуқиро баррасӣ карда, зиёда аз 400 нафарро барои напарохтани алименти фарзандон дар кофтуков эълон кардааст.

Дар ин бора зимни нишастии матбуотӣ Барно Саидвализода, сардори Ҳадамоти иҷроии ҳукумати Тоҷикистон иттилоъ дод.

Дар нишастии матбуотӣ иттилоъ дода шуд, ки би-

нобар саркашӣ намудани маблағи алимент нисбатан 128 нафар қарздорон аз пардохти

тибқи талаботи моддаи 177-и Кодекси ҷинойтии Тоҷикистон аз ҷониби мақомоти додситонӣ парвандаҳои ҷинойтӣ оғоз гардидаанд.

Аз сӯи дигар, нисбат ба 418 нафар қарздорон барои сари вақт напардохтани маблағи алимент ва пинҳон кардани суроғаи ҷои зисташон бо қабули қарорҳои дахлдор кофтуков эълон гардида, барои ҷустуҷӯ ба шӯъбаҳои Вазорати қорҳои дохилии Тоҷикистон дар шаҳру ноҳияҳои ин кишвар ирсол шудаанд.

ИХРОҶИ 17 ҲАЗОР МУҲОҶИР ДАР НИМ СОЛ

Дар ним сол 17 ҳазор шаҳрванди Тоҷикистонро аз ҳудуди Русия ихроҷ (депортатсия) кардаанд. Дар ин бора Гулнора Ҳасанзода, вазири меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Тоҷикистон хабар дод.

Вазир сабаби ронда шудани муҳоҷиронро ғуногун, аз ҷумла риоя накардани қонунҳои Русия донист. Вай нагуфт, ки тоҷикон ҳадафи ситези

мақомоти давлатии Русия қарор гирифтаанд. Қаблан дахҳо муҳоҷирон шикоят доштанд, ки мақомоти Русия гоҳе онҳоро беасос ва барқасдона дастгир ва аз ин кишвар берун кардаанд. Як бахши умдаи ихроҷҳо дар фурудгоҳҳои Русия ба амал омадааст.

"Дар умум, дар шаш моҳи соли ҷорӣ беш аз 380 ҳазор нафар аз Тоҷикистон ба муҳоҷирати меҳнатӣ ба Русия рафта, бозгашти онҳо дар ин давра каме бештар аз 324 ҳазор нафарро ташкил медиҳад", - афзуд вазир.

Ӯ гуфт, ки муҳоҷирати қорӣ тоҷикониҳо дар муқоиса ба нимсолаи аввали соли равон 16 дарсад кам ва бозгашти онҳо ба кишвар 3 дарсад бештар шудааст.

Вазорати қорҳои дохилии Русия хабар дод, ки дар нимаи аввали соли 2024 қариб 1000 нафарро аз шаҳрвандии Русия маҳрум кардаанд. Дар ин бора намоёндаи расмӣ ВКД Русия Ирина Волк хабар медиҳад.

Беш аз нисфи онҳо ба далели даст доштан дар ҷинойтҳои марбут ба қочоқи маводи муҳаддир шаҳрвандии

русияшонро аз даст додаанд.

Моҳи апрели соли 2024 ба қонуни федералӣ "Дар бораи шаҳрвандии Федератсияи Русия" як силсила тағйирот ворид карда шуд, ки барои даст доштан ба беш аз 40 нави ҷинойт аз шаҳрвандии Русия маҳрум сохтани хориҷиёни тоза ба ин кишвар воридишударо иҷозат медиҳад.

ОФТОБЗАДАГӢ

Роҳҳои пешгирӣ ва табобати он

Имсол тобистон бениҳоят гарм омад. Гармои шадид ба саломати одамон, махсусан кӯдакон бетаъсир намонад, боиси гирифтӣ гаштан ба ҳар гуна касалиҳо мешавад. Дар ин матлаб дар бораи яке аз бемориҳои маъмулии тобистона - офтобзадагӣ суҳбат хоҳем кард.

Чаро кӯдакро офтоб мезанад?

Сарфи назар аз он ки барф меборад ё ҳаво 40 дараҷа гарм шуда, нафас кашидан душвор аст, кӯдакон дар кӯча давода ва шӯхию бозӣ карданро дӯст медоранд. Аксари модарон ба хотири каме осудан аз шӯру мағали бачаҳо ба ин чандон аҳамият намедиханд, вале дар чунин ҳавои тафсон дар кӯча муддати дурудароз гаштугузор кардани кӯдакон метавонад боиси бемор гаштани онҳо гардад.

! Модарон бояд махсусан нисфирӯзӣ (аз соатҳои 11 то 17-и беғох) кӯдакони хурдсолонро ба кӯча баромадан нагузоранд, зеро дар ин вақти рӯз ҳарорати офтоб бениҳоят баланд аст ва зеро таъсири нурҳои ультрабунафш хатари кӯдакро офтоб задан даҳчанд зиёд мегардад, махсусан агар кӯдак сари луч мегашта бошад.

Нишонаҳои беморӣ

Волидон на ҳамеша оф-

тобзадагиро аз дигар бемориҳои кӯдакона фарқ карда метавонанд, бинобар ин, мо дар бораи нишонаҳои асосии ин беморӣ каме маълумот медиҳем.

Маъмулан вақте кӯдакро офтоб мезанад, сусту бемадор гашта, аз дарди сар шикоят мекунад. Дилаш тез-тез беҳузур шуда, қай карданаш ҳам мумкин аст. Табаш баланд шуда, то ба 39-40 дараҷа расида метавонад.

Нишонаҳои дигари офтобзадагӣ - ин чарх задани сар, тез-тез задани набз, тез шудани кори дили кӯдак ва хунравӣ аз бинӣ мебошад. Дар баъзе ҳолатҳо кӯдаки офтобзада ҳатто аз хуш мееравад.

Барои он ки ҳолати кӯдак торафт бадтар нашавад, фавран ба кӯдаки бемор ёри расонидан лозим аст.

Чӣ гуна бояд ёри расонд?

Аввалин коре, ки шумо бояд анҷом диҳед, ин ба чойи соя ва салқин бурдани кӯдаки офтобзада мебошад. Пас аз ин либоси кӯдакро бояд аз танаш кашед, то ки чисмаш осоиш ёбад. Ба таги сари кӯдак болишт монед ва агар аз хуш нарафта бошад, ба ӯ ягон нӯшокии хунукак, масалан компот диҳед. Ба нӯшоки каме намак ва як қошук шакар андозед, бехтар аст. Ин ба барқарор-

шаваии қуввати кӯдак ёри медиҳад. Барои он ки таъсири нурҳои офтоб ва гармо зудтар аз чисми кӯдак хориҷ шавад, латтаеро тар карда, ба пешониаш гузоред. Метавонед ба гардан ва ба таги каши кӯдак низ латтаи тар монед, то ки чисмаш сарду салқин шавад.

Мурочиат ба табиб лозим аст?

Бале! Духтурон ҳолати кӯдакро дидаву санҷида, мувофиқи он амал мекунад. Ҳолати умумии кӯдаки офтобзада агар хуб бошад, дар хона ба ӯ табобат таъин мекунад, вале ҳолати кӯдак вазнин ва аз хуш рафтаю саломатиаш зери хатар қарор дошта бошад, ӯро фавран дар бемористон бистарӣ мекунад.

! Волидон бояд дар чунин ҳолатҳо ба бистарӣ кардани кӯдак (махсусан агар тифли хурдсоли 1-5-сола бошад) дар беморхона муҳолифат накунад, чунки офтобзадагӣ

метавонад боиси беобшаваии организм гашта, кори узвҳои дохилии кӯдакро халалдор созад ва оқибатҳои нохушро ба бор оварад.

Чӣ бояд кард?

Аксари падару модарон офтобзадагиро чандон бемории чиддӣ ҳисоб накарда, ба кӯдаки офтобзада аҳамият намедиханд. Ин кори хато аст, чунки тавре дар боло гуфтем, бепарвоии волидон метавонад боиси бар асари таби баланд бе-об гаштани чисми нозуки кӯдак ва вазнин гаштани ҳолаташ гардад.

! Ногуфта намонад, ки ҳар қадаре кӯдак хурдтар бошад, ҳамон андоза офтобзадагӣ барояш хатарноктар аст, бинобар ин, шуморо лозим аст, ки бо мушоҳида намудани нишонаҳои аввалини офтобзадагӣ дарҳол аз паси расонидани ёри тиббӣ ба фарзанди худ шуда, табибонро даъват намоед ё кӯдакро ба беморхона баред.

МАСЛИҲАТ

ҲОИДА ВА ЗАРАРИ ХАРБУЗА

Имрӯзҳо бозорҳо пур аз тарбузу харбуза шуда, чашми кас аз дидани меваю сабзавоти фаровон барқ мезанад. Махсусан аз наҳати гуворо ва бӯйи хуши харбуза даҳони одам об мекушояд. Ман харбузаро хеле дӯст медорам, вале модарам меғоянд, ки бехтараш тарбуз хӯрам, чунки харбуза зарарнок аст. Магар дар ҳақиқат чунин аст?

НАСИБА, сокини шаҳри Душанбе

ПОСУХ:

- Харбуза аз ҷумлаи ғизоҳои зудтаъсиркунанда буда, баданро фарбех мегардонад. Хӯрдани харбуза дарунро пок мегардонад. Он гиреҳи узвҳоро мекушояд, вале харбузаро бо ғизоҳои вазнин, масалан бо панир бихӯранд, баръакс дар узвҳои бадан гиреҳҳо пайдо мекунад. Тухми харбузаро кӯфта, ба чойҳои варам гузоранд, онро рафъ мекунад. Он ҳатто варамҳои сахтро кам мекунад. Дарди чашмро соқит мегардонад. Барои расонидани қуввати давоҳо ба чигар ва ба роҳҳои пешоб бағоят таъсирбахш мебошад. Бехтарин вақти тановули харбуза байни хӯрдани ду таом аст.

Толёнома

Ҳамал
21.03 - 20.04

Дар ҷодаи касбу қор тағироти мусбат руҳ дода, робита бо ҳамкорон гарму самимӣ гашта, шиносҳои дарқорӣ пайдо мекунад. Барои дидорбинии наздикони калонсолтон вақт пайдо кунед. Вақтҳои хуш болидарӯх бошед, хама қоратон барор мегардад.

Савр
21.04 - 21.05

Дар ин ҳафта лаҳзаҳои аҷибу ғайриоддиро аз сар мегузаронед. Мушкилиҳои молиявиро рафъ карданатон лозим меояд. Мухим он аст, ки дар ҳузурӣ ҳамкорон бочурӯят амал намоед. Аз сафари қорӣ ҳам рӯҳатон болида мегардаду ҳам шиносҳои нав пайдо мекунад.

Қавзо
22.05 - 21.06

Ҳафтаи хеле аҷиб шуморо интизор аст. Барои ҳар ғалати содирнамуда худро азият надидед, зеро инсон бе камбудӣ намешавад. Дар айни гармии ҳаво ба берун набароед, саломатиро эҳтиёт кунед. Қаҳру ғазаби худро ба сари наздикон нарезед.

Саратон
22.06 - 23.07

Нақшаи ниҳатҳое, ки дар ин ҳафта назди худ мегузоред, аз шумо кӯшишу ғайрати зиёдро талаб накунад. Маблағи хуби пулӣ ба даст меоред, вале дар танҳои мағозаву бозоргардӣ накунад, вагарна тамоми пулро сарф карда, пушаймон мешавед.

Асад
23.07 - 22.08

Дар ҳаёти оилавӣ ва шахсӣ ягон тағйироти дида намешавад, вале бо наздикони худ муноқиша накунад, зеро дар ин рӯзҳо асабониву зудфанҷ мегардед. Ҳатто дар ҳолате, ки вазъи молиявиатон хуб бошад, маблағи зиёдатири захира намоед.

Сунбула
23.08 - 22.09

Дар ин ҳафта шарму хичолатро аз худ дур созад. Тақдир шуморо бо нафароне рӯ ба рӯ месозад, ки кумаку дастгирияшон дар пешравии корхонаи мерасад. Аз ҷониби наздикон муносибати сардро хис мекунад. Мушкиле пеш меояд, ки дар рафъ карданаш душворӣ мекашед.

Мизон
25.09 - 22.10

Ҳангоми ба сафару саёҳат баромадан ба амалҳои хатарнок даст назанед. Барои раҳӣ ёфтани аз мушкилиҳои ба саратон омада ба истироҳати берун аз шаҳр рафта, ғубори дил бароред. Қорҳои хидмати дар ин рӯзҳо бароятон яқрангу дилгиркунанда менамоянд.

Ақраб
23.10 - 22.11

Агар наздикони худро ранҷонидан нахошед, бештар гузашт намоед, бо вучудди ҳақ будан хомӯширо авлотар донед. Муносибатҳои ошкониатонро дар ҷойи дурум гузоред, он гоҳ барои аҳли оила вақти бештаре чудо карда метавонед.

Қавс
25.11 - 21.12

Аз сабуқфикри дар ин рӯзҳо худдорӣ намоед, дӯстону наздикони худро ба доми хиллаву найранг напечонед. Нафароне, ки дар соҳаи тичорат фаъолият мекунад, даромади хуб ба даст меорад. Ба саломати гурдаҳо диққати хоса диҳед.

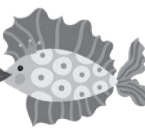
Қаддӣ
22.12 - 20.11

Дар ин ҳафта дар назди касе бечораноли накунад. Зиндагӣ бе мушкили намешавад, дӯстону наздикони худро бо шикваҷонбозор накунад. Дар муносибатҳои ошкониатон оромиву нишот ҳукмфармо мегардад, дӯстдоштаатон ба тамоми шартҳои шумо розӣ мешавад.

Далв
21.01 - 19.02

Дар ин ҳафта навигариҳои зиёд мешаванд, дар сурати душвор гаштани вазъият гунаҳкоронро наҷӯед. Нафарони мучаррад харидорони зиёд пайдо мекунад. Аввали ҳафта қоратон зиёд мешавад, вале ҳақиқатро сари вақт гирифта наметавонед.

Ҳут
20.02 - 20.03

Дар ин ҳафта аз қомебиву дастовардҳои худ фаҳр накунад, аз ҳар қомебии ночиз шод гаштанро омӯzed. Мухити қорятон хеле гуворо буда, шумо мушкилиҳои чанд муддат батаъхирмондари низ рафъ мекунад. Тухмаи ногаҳонӣ таъба-тонро болида мегардонад.

БОНУЕ ДАР ПАЙРОҶАИ МУШКИЛИ ИЛМ

Профессор Ниёзмухаммадова Муқадам Бобоҷонова яке аз пажӯҳишгарони пурмаҳсул ва шинохтаи соҳаҳои физиология ва биохимияи растаниҳо дар Тоҷикистон ва берун аз он мебошад.

Ӯ аз кӯдакӣ ба падараш - олими намоён, академик Бобочон Ниёзмухаммадов пайравӣ намуда, чодаи илмро интихоб намуд. Баъди хатми мактаби миёна ба факултаи биологияи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон (ҳозира ДМТ) дохил шуда, онро соли 1968 бо муваффақият хатм намуд. Пас аз хатми донишгоҳ дар Институту физиология ва генетикаи растани Академияи фанҳои РСС Тоҷикистон ба кори илмӣ шуруъ намуда, дар ин мактаби бузург чунин зинаҳои илмиро паси сар намуд: солҳои 1968-1969 лаборанти калон, солҳои 1969-1972 аспирант, солҳои 1972-1980

ходими хурди илмӣ, солҳои 1980-1996 ходими калони илмӣ, солҳои 1996-1997 ходими пешбари илмӣ ва аз соли 1998 то имрӯз сарходими илмии Институти ботаника, физиология ва генетикаи растаниҳои Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дар баҳши физиология ва биохимияи растаниҳо.

М. Б. Ниёзмухаммадова соли 1977 дар мавзӯи «Сохтор ва вазифаи аппарати фотосинтезикии *Arabidopsis Thaliana* L.» рисолаи номзадӣ ва соли 1997 дар мавзӯи «Таҳлили физиологӣ ва биохимиявии шаклҳои гексаплоидии тритикале дар шароити Тоҷикистон» рисолаи докториашро бо муваффақият дифоъ намудааст.

Холо профессор М. Б. Ниёзмухаммадова ба омӯхтани аломатҳои физиологияи биохимиявӣ, генетикӣ, коркарди усулҳои пурсамари ташхиси сифат ва ҳосилнокии навъҳои ояндадори ғалладонагӣ, ки дар марҳилаҳои аввали селекция гузаронида мешаванд, машғул аст. Як қатор дастовардҳои илмӣ ва кашфиётҳои нодираш, инчунин мақолаҳои илмиаш дар маҷаллаҳои бонуфузи илмии Федератсияи Россия, Қазокистон, Ўзбекистон ва ғайраҳо ба таъби расидаанд.

Профессор М. Б. Ниёзмухаммадова олими варзидаи соҳаи физиология ва биохимия буда, муаллифи беш аз 200 мақола ва асарҳои илмӣ мебошад. Хизмати эшон дар тарбияи кадрҳои баландсавбод низ хеле назаррас аст. Тахти роҳбарӣ ва кумаку маслиҳатҳои Муқадам Бобоҷонова 4 нафар олимони ҷавон рисолаҳои номзодии хешро дифоъ намудаанд.

Феълан тахти роҳбарии М. Б. Ниёзмухаммадова маҷмааи аломатҳои биологӣ ва хоҷагии зироатҳои ғалла-

донагӣ дар шароитҳои гуногуни Тоҷикистон омӯхта шуда истодаанд. Ӯ баҳри бехтаргардонии сифати нон, ташхиси биохимиявӣ ва технологияи дони гандум (оҳар, сафеда, клетчатка) ва ғайраҳо таҷрибаҳои зиёд гузаронидааст. Ин ташхисхоро, ки дар асоси аломатҳои умумӣ гузаронида мешаванд, дар ҳалли масъалаҳои мураббаҳои рӯз, дар баландбардоштани ҳосилнокии зироатҳои кишоварзӣ метавон дар оянда васеъ истифода намуд.

Профессор М. Б. Ниёзмухаммадова фаъолияти илмиро бо кори педагогӣ пайваста, солҳои зиёд дар факултаи биологияи химияи Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон ба донишҷӯён дарс меғӯяд.

Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дастовардҳои илмию эҷодии профессор М. Б. Ниёзмухаммадовро ба назар гирифта, ӯро бо Ифтихорномаи Ҷумҳурии Тоҷикистон (2001) ва нишони «Аълочии маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон» (2006) сарфароз гардонидаст. Соли 2024-ум ӯ аз тарафи Президиуми АМИТ сазовори Ҷоизаи илмии ба номи академик Павловский гардид.

Профессор М. Б. Ниёзмухаммадова ин шабу рӯзҳо чашни 80-солагии хешро дар ихотаи дӯстон, фарзандону наберагон, ҳамкорону шогирдон, дар авҷи камолоти эҷодии илмӣ таҷлил мекунад. Умед дорем, ки эшон қувваи бузурги илмию педагогии худро минбаъд низ баҳри тайёр кардани кадрҳои ҷавони илмӣ, барои инкишофи пешрафт ва ободии кишварамон сарф менамоянд.

Абдуманон АБДУЛЛОЕВ,
доктори илмҳои биология, профессор
Қурбоналӣ ПАРТОВЕВ,
доктори илмҳои кишоварзӣ, профессор

Бояд бигӯям, ки чун дар ҳар деҳаи кӯҳистон, дар зодгоҳам Зуворақ ва дар деҳаҳои атроф бисёр сангҳо аз қадими номи худро доранд.

Масалан, «Сафед тахен» (Сангҳои сафед). Дар ин маҳал тахтасангҳои сафед зиёданд. «Бидандақ жир» (Зин - санг). Ин санг зини бузурги аспро менамояд. Ва мо бачаҳо ба он чун болои асп савор мешудем. «Девдикч тах» (Санге, ки дев лесидааст). Ин санги бузург, ки дар сари роҳи мактабравии мо қарор дорад, гӯё бо забони азиме ду бор лесида шудааст ва нишонҳои забон дар он чунон табиӣ аст, ки чун як падидаи воқеӣ ва асли менамояд. Табиати фусункор онхоро ба ин шакл даровардааст...

Ҷаҳат Офаридгор медонад, ки ин сангҳо чӣ вақт арзи вучуд кардаанд, шохиди чӣ ҳодисоте будаанд ва чӣ асрореро дар худ ниҳон доранд!?

Нуктаи дигар. Дар диёраи сангнавиштаҳо бисёрранд, ки ёдгори аз гузаштаҳои дур, аз аҷдодамон ҳастанд ва гӯй ин ки паёмаке барои мо мефиристонанд. Масалан, иктибосе аз фозилмарди авлоди мо шодравон Шерзод Мулло - Абдол меорам: "Бобокалони хирадманд ва устои мо Ҷулomalӣ валади Мулло - Абдол дар соли 1760 пас аз бунёди ҷӯйбор ба мавзеи Сичд, ин катибаро рӯи санг ҳаққонӣ кардааст:

*Катиба дар ин наҳр бисёр ранҷ,
Ба соли бақар сохтам ҷӯйбор.
Зи хичрат «Ғайн»-у «Қоф»-у «Мим»-у «Х»,
Ба соли фарас ман расидам ба ганҷ.
(Катибаи рӯи санг)*

ФАРҶАНГИ САНГ

Ба ҳисоби абҷад, яъне «Ғайн» - 1000, «Қоф» - 100, «Мим» - 40 ва «Ҳои хаваз» - 5. Дар маҷмӯъ 1145 мешавад, ки соли хичрии камарист (аз 24-уми июни соли 1732-и милодӣ то 14-уми июни соли 1733-и милодӣ) ва нишонгари оғози сохтмони ҷӯйбор аст. Ин рӯйдод дар миёни дурум бо соли бақар ишора шудааст (аз 12-уми январи соли 1733 то 31-уми январи соли 1733). Ва соли фарас, ки анҷоми сохтмони наҳр аст, ба соли 1151-и хичрии камарӣ (аз 21-уми апрели соли 1738 то 10-уми апрели соли 1739-и милодӣ) мувофиқ меояд, ки санаи ба «ганҷ» (гирифтани ҳосили деҳқонӣ) расидани Устои наҳр - сикказанандаи ин китъа ва Нахустсохибу аввалин Молики обу хоҷаи деҳаи Сичд Ҷулomalӣ валади Мулло Абдолро зикр менамояд.

Як байти дигаре, ки рӯи санг сабт буд,

Катибаи рӯи санг, ки дар бораи наҳри Сичд муфассалро баён мекунад.

аз ёд қарда будем:

*Таҳ битурсам аз ӯ ба ваҷҳи савол,
К-аз чӣ абдол гаштаанд Абдол.*

Ин байти Мавлоно Ҷомиро бобокалони мо ҳатман ба хотири исми Абдол доштани рӯи санг навиштааст".

Зимнан, вожаи «абдол» тобиши мазҳабӣ дошта, маъниаш наздикони худост. Тибқи ривоят, наздикони худо, ҳосони худо, яъне абдолҳо 70 нафар будаанд. Инак, байти дигаре аз Саъдӣ дар иртибот ба калимаи «абдол»:

*Шундаи, ки дар рӯзгори қадим,
Шудӣ санг дар дасти абдол сим.*

Маънии дувуми «абдол» шахси неқ-хоҳ ва наҷиб аст.

Мирзошо БАТАНШОЕВ

МАВЛУДНОМА

• 8 АВГУСТ •

Муҳаммад Байрамхон (1504-1561), 520-солагии зодрӯзи шоир ва файласуфи форсизабони Ҳиндустон.

Одилҷон Умурзоқов (1954), 70-солагии зодрӯзи сароянда, Ҳунарпешаи шоистаи Тоҷикистон.

Алексей Шелочинин (1924-1993), 100-солагии зодрӯзи генерал-лейтенанти адлия.

• 9 АВГУСТ •

Муборак Турсунова (1964), 60-солагии зодрӯзи олими соҳаи педагогика.

Неъмат Мадалиев (1924-1982) 100-солагии зодрӯзи олими соҳаи иқтисод.

Юнус Юсуфов (1949), 75-солагии зодрӯзи киноактёр ва кинорежиссёр, Ҳунарпешаи халқии Тоҷикистон.

• 10 АВГУСТ •

Абдураҳмон Азимов (1949), 75-солагии зодрӯзи олими соҳаи биология.

Наталья Гаврилова (1919-2001), 105-солагии зодрӯзи олими соҳаи биология.

Амиршо Махрамов (1954), 70-солагии зодрӯзи олими соҳаи иқтисод.

Бобо Мирзоев (1954), 70-солагии зодрӯзи олими соҳаи иқтисод.

Одинашо Муродов (1964-2020), 60-солагии зодрӯзи журналист.

Маҳмад Раҳимов (1954), 70-солагии зодрӯзи доктори илми ҳуқуқ, профессор.

Бурҳон Фаррух (1929-1993), 95-солагии зодрӯзи шоир.

Ҳаким Ҳоҷибоев (1949), 75-солагии зодрӯзи олими соҳаи биология.

• 11 АВГУСТ •

Шукур Азимов (1919-1992), 105-солагии зодрӯзи олими соҳаи ҳуқуқ.

Мунаввара Мирхолова (1964), 60-солагии зодрӯзи наattoқи телевизион.

Уриэл Қаландаров (1929-1993), 95-солагии зодрӯзи кинооператор.

Андрей Пачес (1929), 95-солагии зодрӯзи доктори илми тиб, профессор.

Валериан Чербар (1939), 85-солагии зодрӯзи доктори илми кишоварзӣ, профессор.

• 12 АВГУСТ •

Ақбаралӣ Бобоҷонов (1949), 75-солагии зодрӯзи рассом.

Шаҳбозбек Кабилов (1944), 80-солагии зодрӯзи забоншинос, профессор.

Муқаддам Ниёзмухаммадова (1944), 80-солагии зодрӯзи доктори илми биологӣ.

Ҷумъа Ҳомидов (1949), 75-солагии зодрӯзи муаррих.

Уку Мазинг (1909-1985), 115-солагии зодрӯзи шарқшиноси эстон, муҳаққиқи адабиёти классикии форс-тоҷик.

• 13 АВГУСТ •

Мирзоалӣ Партавов (1944), 80-солагии зодрӯзи журналист.

Бобоқул Файзуллоев (1899-1964), 125-солагии зодрӯзи Ҳофизи халқии Тоҷикистон, дорандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Рӯдакӣ.

Вилдон Хабиёв (1924-1945), 100-солагии ҷанговар, Қаҳрамони Иттифоқи Советӣ.

• 14 АВГУСТ •

Музаффарӣ Зулфиқор (1929), 95-солагии зодрӯзи шоири Ўзбекзабони Тоҷикистон.

Файз Нормуродов (1944-2011), 80-солагии зодрӯзи доктори илмҳои физика ва математика, профессор.

Ҳосият Олимова (1944-1973), 80-солагии зодрӯзи наattoқи телевизион.

Мирзо Рафиев (1914-1990), 110-солагии зодрӯзи арбоби давлатӣ.

Қурбоналӣ Чаббор (1949-1988), 75-солагии зодрӯзи шоир.

Камонбардор Шукроев (1934-2005), 90-солагии зодрӯзи педагог, профессор.

Александр Хорошкин (1809-1879), 215-солагии зодрӯзи этнографи рус, муҳаққиқи этнографияи тоҷикон.

Таҳияи Г. ИСМОИЛОВА,
Ҳ. АМРИДДИН,
кормандони Китобхонаи миллии Тоҷикистон

Аз идора

Шахсиятҳои таърихӣ, олимони варзида, ходимони давлатӣ ва ҷамъиятӣ мавлуд доранд!
ПЕШОПЕШ МОРО ОГОҶ КУНЕД!

Тел: 221-00-84

Эълонҳои бештар дар

ARZON.TJ

ЭЪТИБОР НАДОРАД

► Билети ҳарбии ҶТ №842489 ба номи Кабири Рамзон Адабҷонович, ки санаи 29.04.2023 аз Комиссариати ҳарбии ноҳияи И. Сомонӣ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Патенти соҳибкори инфиродӣ ба номи Бабаева Тахмина, РЯМ: 0230070592, РМА: 025153770, ки аз 14.12.2017 дар Нозироти андозии ноҳияи И. Сомонӣ ба расмият дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шаҳодатнома дар бораи бақайдгирии давлатӣ, №106698, аз 28-уми декабри соли 2023 ба номи Миҳтоҷов Абдухолиқ Раҳимович, бо суроғи ш. Душанбе, ноҳияи Сино, маҳаллаи Навбаҳор 2, хонаи 935, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шиносномаи техникӣ ба номи Миҳтоҷов Абдухолиқ Раҳимович, бо суроғи ш. Душанбе, ноҳияи Сино, маҳаллаи Навбаҳор 2, хонаи 935, соли 2023, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Ҳалномаи Суди ноҳияи Рӯдакӣ аз 21.04.2014 ва қарор ба номи Миҳтоҷов Абдухолиқ Раҳимович, бо суроғи ш. Душанбе, ноҳияи Сино, маҳаллаи Навбаҳор 2, хонаи 935, соли 2023, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Аттестати синфи 9, №А316583, ба номи Ҳасанов Шамсулло Нарзуллоевич, соли хатм 1997, ки аз ҷониби МТМУ №50-и ноҳияи Рӯдакӣ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Иқтисоди соҳибкори инфиродӣ ба номи Сангова Маҳина Саидаҳмадова, РЯМ: 0130169701, РМА: 035088116, ки соли 2018 дар Нозироти андозии ноҳияи Шоҳмансур ба расмият дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Аттестати синфи 11 Т-АТУХ №0000324 ба номи Эрдоган Орҳан Ҷаҳонгир Ферхат, ки санаи 24-уми июни соли 2023 аз муассисаи давлатии таълими мактаби байналмиллалӣ дар ш. Душанбе дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Дафтари ҳавлидорӣ ба номи Раҳматова Махфират Шодиевна, бо суроғи ш. Душанбе, ноҳияи Сино, Испечак 1, М-6, б 3, х. 14, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Дипломи ҶТ №0072692, рақами қайд №151, ба номи Исоева Гулноз Абдурахмоновна, ки соли 2015 аз ҷониби Литсейи касбии техникии нақлиёти роҳи оҳани ш. Душанбе дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шиносномаи шахрвандӣ, А03718960, ба номи Мухамедҷонов Дилшод Абдумачидович, ки санаи 10.07.2021 аз ШВҚД-1 ноҳияи Сино дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шаҳодатномаи бақайдгирӣ ва иқтисоди соҳибкори инфиродӣ тибқи Шаҳодатнома ба номи Аскарва Ирода, РЯМ: 0730105182, РМА: 076001467, ки аз 30.01.2015 аз тарафи Нозироти андоз дар шаҳри Турсунзода дода шудааст, бинобар сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Аттестати синфи 9 Т-ШТА №078612 ба номи Пирова Гулмоҳ Сафувудиновна, ки санаи 06.06.2000 аз МТМУ №41-и ноҳияи Шоҳмансур дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шаҳодатномаи хизматӣ ба номи Шарифзода Абдурахмон, ки соли 2022 аз БМХДМ ВҚД ҶТ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шиносномаи техникӣ ба номи Ҳалимов Давлатёр бо суроғи ноҳияи Рӯдакӣ, ҷамоати Чимтеппа, деҳаи Гулбутта, 25.07.2018, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Аттестати синфи 9 Т-АТА №0922402 ба номи Аҳмарова Сафаргул Давлатёровна, ки санаи 14.06.2019, аз МТМУ №40-и ноҳияи Фирдавсӣ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Аттестати синфи 11 №А610996 ба номи Саъдуллоев Баҳодур Асадуллоевич, ки соли 1991 аз МТМУ №48-и ноҳияи Шоҳмансур дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шаҳодатномаи нафақагирӣ ВҚД ба номи Мухаметзянова Зульфия Кадыровна, ки соли 2015 аз ВҚД дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Патенти соҳибкори инфиродӣ ба номи Холов Ҳайдар Ҷонмаҳмадович, №0619767, РЯМ: 0130212959, РМА: 127900636, ки аз 15.12.2023 дар Нозироти андозии ноҳияи Шоҳмансур ба расмият дароварда шудааст, аз сабаби гум шуда-

наш беътибор доништа шавад.

► Дипломи ДМБ №0206996, рақами қайд №565, ки аз ҷониби ДМТ аз 03.01.2021 ба номи Қурбонзода Субҳиддин Неъмат дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Манзилномаи №017497 аз 30.07.2008 ба номи Шикорбеков Шикорбек Соқибекевич, бо суроғи ш. Душанбе, ноҳияи Сино, куч. Маяковский 77а, кв. 25, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Аттестати синфи 11 №АН262109 ба номи Каримова Зарина Амиркаримовна, ки соли 1995 аз МТМУ №92-и ноҳияи Сино дода шудааст, аз сабаби

гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шиносномаи техникӣ ба номи Паврелина Августина Васильевна, бо суроғи ш. Душанбе, ноҳияи Фирдавсӣ, кӯчаи Борбад 90, х. 40, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Шаҳодатномаи соҳибкори инфиродӣ ба номи Ҳасанов Қурбонзода, РМА: 015377744, РЯМ: 0130031184, ки дар Нозироти андозии ноҳияи Шоҳмансур ба расмият дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

► Иқтисоди аз ҳисоботи санҷиш (Выписка из акта освидетельствования) ГСМСЭ

№0111911 аз санаи 20.05.2013 ба номи Маллахов Хушнуд Фаттоҳович, ФТЭК, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

БАРҲАМ МЕҲӮРАД

► ҶДММ "Маркази савдои Мукарам", РЯМ: 0710012417, РМА: 070019455, аз 01.02.2024 дар шаҳри Турсунзода барҳам меҳӯрад. Арзу шикоятҳо дар давоми 2 моҳ қабул карда мешаванд.

► ҶДММ "Фирӯз Раводид", №0269477, РЯМ: 0110031607, РМА: 010108255, барҳам меҳӯрад. Арзу шикоятҳо дар давоми 2 моҳ қабул карда мешаванд.

JOB VACANCIES

UNDP is the United Nations' global development network, an organization helping to achieve the eradication of poverty, and the reduction of inequalities and exclusion by supporting countries to develop policies, leadership skills, partnering abilities, institutional capabilities and build resilience to sustain development results. The network is active in about 170 countries and is present in Tajikistan since 1994. Our current focus in the country is on sustainable economic development, governance, building resilience to climate phenomena, developing the country's potential on green energy, and reducing the burden of HIV/AIDS.

UNDP Tajikistan is seeking to recruit:

- **Monitoring and Evaluation Analyst (Global Fund Project), "Only for citizens or residents of Tajikistan", (Job ID:18810/National Personnel Services Agreement/NPSA-8); Duty Station: Dushanbe; Deadline for applications: 14 August 2024 NY time.**

For detailed Job Description and instructions for submission of applications please visit our website <https://www.undp.org/tajikistan/jobs>

Online application includes filling in the online form with all the required information. Incomplete forms will not be considered for further assessment.

UNDP is committed to achieving workforce diversity. Women are encouraged to apply, as well as individuals from minority groups and persons with disabilities.

Тавре дар як филми фантастикаи амрикоӣ нишон медиҳанд, пас аз 50 сол дар рӯи замин танҳо гиёҳҳои “ҷонсаҳти” барои инсон нолозим боқӣ мемонанд аз ҷондорон чанд намуди хазандаҳо. Боқӣ ҳамаи гиёҳу ҷонварон аз дасти худӣ инсон ба ҳалокат мерасанд. Гӯё сабабгори ҳамаи ин ҷангҳои байни кишварҳо ва муносибати бераҳмонаи инсонҳо ба табиати зинда мешуда бошад.

Ҷарчанд ин филмнома таҳаюлӣ аст, аммо он аз ҳақиқат дур нест. Зеро маҳз инсон ва он ҳам дар давоми тақрибан сад панҷоҳ соли охир сабабгори нест шудани чандин намуди набототи ҳайвонот дар сайёраи замин гаштааст. Ин мушобех ба он аст, ки гамбусаки колорадӣ аввал барги мулоиму

ширадори картошка ва баъд банди нисбатан саҳттари онро меҳӯраду минбаъд зеро замин, пайи дарёфти решаи он меравад. Вақте ки ҳамаи картошкарӯ тамом кард, худаш низ мемирад ва танҳо аз ҳазорон якеаш то мавсими нав дар зеро хок зинда мемонад ва дар баҳори оянда боз миллион тухм гузошта, ба харобкорӣ худ идома медиҳад. Аммо бо фарқ аз ин гамбуск, инсон наметавонад он чиро, ки то имрӯз ба воя расонду баъд аз байн бурд, дубора эҳе намояд. Ин аст, ки дар тӯли таърих инсоният алақай ҳазорон намуди растанию ҳайвоноту ҳашаротро аз даст дод.

Имрӯз бошад, бо пешрафти илму техника ҳатари аз байн рафтани боз бисёр намудҳои табиати зинда бештар гардидааст. Ҷарчанд дар кишварҳои

пешрафтаи дунё ҳамарӯза сари ин масъала бонги ҳатар мезананду хизбҳои сиёсии пурнуфузе аз қабилҳои хизбҳои “сабз” рӯи қор меоянд, аммо онҳо ҳатари бузурги дарпешистодаро ба танҳои барҳам дода наметавонанд.

Алҳол ба 11 ҳазор намуди растаниву ҳайвонот дар рӯи олам ҳатари нестшавӣ таҳдид мекунад. Имрӯз, ба андешаи мутахассисон, пеш аз ҳама аз байн рафтани намудҳои алоҳидаи растанию ҳайвонот дар мадди аввал бояд бошад. То кадом андоза намудҳои садсолаҳо ба табиати маҳал мутобиқгардидаи набототи хифз карда мешаванд ва оё рӯзе фаро намерасад, ки маҳз ҳамин намуди набототи ба қор оянд? Дар табиати қўхсор ва ғании Тоҷикистон аз ҷиҳати гуногунии биологӣ экосистемаҳои табиӣ ва алалхусус таркиби таснифоти растаниҳои гулдор (зиёда аз 4500 намуд), обсабзо (зиёда аз 2200 намуд), гулсангҳо (зиёда аз 600 намуд), замбӯруғҳо (зиёда аз 2000 намуд) ташаккул ёфтаанд. Ҷун назорат сари масъалаи аз байн

рафтани намудҳои алоҳида мувофиқи талабот нест, онҳо наметавонанд рӯ ба нестӣ оранд.

Дар таркиби набототи кишвар миқдори растаниҳои муфиди ғизоӣ, шифобахш, рағандех, ороишӣ то ҳол зиёда аз 1500 намуд, нодир ва намудҳои эндемикию субэндемики 1500 намуд, ки танҳо хоси Тоҷикистонанд, мавҷуданд ва боз садҳо намуд боқимондаҳои растаниҳои асрҳои геологӣ кӯҳани давраҳои яхбандии ҷаҳонро ва сеюм ба қайд гирифта шудааст, ки дар муқоиса бо дигар кишварҳои минтақа ҳамто надорад. Агар ҷораҳои зудамал ва таъсирбахш дида нашаванд, шояд насли имрӯза охири насли шавад, ки ин ғавватро мебинад.

Гуногунии биологӣ дар ҷаҳон ба як барномаи маҳсус нӣёз дошт ва ин қор бо ташаббуси Барномаи хифзи муҳити зисти СММ оғоз ёфта буд. Дар Самити умумиҷаҳонӣ рушди устувори соли 1992 бо далели он, ки паст шудани сатҳи гуногунии биологӣ наметавонад танҳо тавассути қўшишҳои байналмилалӣ баргараф кар-

да шавад, Конвенсия дар бораи гуногунии биологӣ қабул карда шуд. Барномаи давлатии экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2019 тавонист то адозае тавозунро байни захираҳои табиӣ ва истифодабарандагони он нигоҳдоранд, ташкил ва ҳамроҳсозии муносибатҳоро байни истифодабарандагони захираҳои табиӣ ва худӣ табиат, самтҳои асосии рушди муътадили ҷомеа, роҳҳои инкишофи солимии ҷамъият, оқилона истифодабарии захираҳои табиат, инчунин усулҳои барқарорсозии муҳити экологии харобашта нигоҳдоранд. Ба назари мо, ин ҳоло як қисми қор аст ва бояд дар оянда барои нигоҳдоштани гуногунии биологӣ ва захираи намудани намудҳои аз байн рафтаистодаи набототи кишварамон қори зиёдеро анҷом диҳем ва қоре қунем, ки фарз қардем, наслҳои оянда низ тавонанд маззаи “себи хубонӣ” ва “зардолуи мирсанҷалӣ”-ро чашанд.

**Олима РАҶАБЗОДА,
рўзноганигор**

РЎЗИ ТИЛОЙ

Ин саҳар соати 5 аз хона баромадам. Дар роҳ интизори омадани таксӣ шудам. Пеш аз он маршруткаи дар наздам қарор дод ва ронандааш бо лутфу меҳрубонӣ гуфт, ки савор шавам. Дидам, ки одам кам аст, розӣ шудам. Ду сомонию 50 диррам ҳақи роҳкиро додам. Ронанда гуфт: “Зиёд додед, муаллим, роҳкиро 1 сомонӣ шудааст. Ҳоло ба ҷойи бензин аз барқи истифода мекунем. Хоҳиш мекунам, тугмаҷаи баратонро зер бикунед”.

- Ин барои чӣ?,- пурсидам.
- Ҳисобот медиҳем, ки дар як рӯз ба чанд мусофир хидмат намудаем,- посух дод.
- Саҳар одам кам аст? Кам савор мешаванд?,- пурсидам бо ҳисси қунҷқобӣ.
- Чихо мегӯӣ, муаллим?! Одам бисёр аст. Дигар аз миқдори ҷойи нишаст зиёд одам намегирем. Муаллим, як чизро пурсам, намеранҷӣ?
- Бипурс.
- Барои чӣ шумо, умуман дар маршруткаи савор намешавед?
- Метарсам, талотум, одам бисёр.
- Дигар ин хел намешавад, натарсед, рӯзи тилоӣ фаро расид.
“Аҷаб ронандаи меҳрубон, муошираташро намегӯед, дар назди дарвозаи беморхона қа-

дор дод, то ранҷ накашам”,- гузарондам аз дил.
Дар назди дари УЗИ ҳеч қас нават намепойд. Ба соат нигаристам: 6:00. Варақеро аз чайбам баровардам ва навиштам: “Навбати қабул”. Яқум номи худамро навиштам. Не, ҳеч қас наомад, бо ин ки соат қариб 8 шуда буд. Шубҳа ба дил роҳ ёфт: имрӯз қор намекунанд-чӣ? Ҳамин вақт духтур бо чеҳраи хандон омад, маро дида шод шуд, мисли ин ки қони тило ёфта бошад.
- Хуш омадед, нур овардед, сафо овардед. Аввалин шахсе ҳастед, ки ихтиёран барои ташхис омадаед,- гуфт ӯ.
Занг зад, мудири шуъбаро аз омаданам мужда расонд. Пас аз чанд дақиқа ӯ ҳозир шуд. Ҳамоне буд, ки маро 20 рӯз пеш ба назди ин зан барои УЗИ қардан фиристода буд. Дар навбати ин табиб се соат - аз соати 8 то 11 вақтам сарф шуд. ӯ дағалона изҳор дошт: “Ман бе УЗИ чизе дар бораи бемории шумо гуфта наметавонам”. Хоҳиш намудам: “Ин саҳар чизе нахӯрдам, гурусна мондам. Бо гузашти се соат навбатам омад. Дар он ҷо навбат қалон аст, ба гуруснагӣ тоб оварда наметавонам. Хоҳиш мекунам, бигӯед, то маро, ки маъюби гурӯҳи дуҷомам, бенавбат қабул кунанд”. Гуфт: “Наметавонам. Бовар бикунед, ки

дар он ҷо модарам дар навбат истодааст”. Омадам, ҳеч қас набуд. Ин зан бо муоина гуфта буд: “Чӣ хел одамӣ?! Ин тарафи бигард, шикамат қач аст”.
- Ҳаминро муаддабона “ноҳамвор” аст бигӯед, намешавад?,- гуфтам.
- Маро гап нишон медиҳӣ? Калимаи ноҳамворро дар мавриди чигаратон истифода мебарам, доништа мон, ки маълумоти аввалини ман оӣ аст, аз филологияи тоҷик,- изҳор дошт ӯ.
- Қор накардед?
- Чихо мегӯӣ? Даромад надошт. Баъд табиб шудам. Хез! Тамом! 70 сомонӣ бидех.
Таачубам афзуд. Чӣ хел дар як муддати кӯтоҳ ин зан ба фарриш, меҳрубонтарин инсон табдил ёфт?
Мудири шуъба пурсид:
- Чӣ шуморо водор сохт, ки ихтиёран биед, ин ташаббуси наҷибро зоҳир кунед?
- Қучо ташаббус? Шумо гуфтед, ки баъди 20 рӯз боз як бори дигар УЗИ бикунед ва баъд ба қабулатон дароям. Ба хотири ҳамин омадам.
- Ту ҳамон журналистӣ? Ҷаро аз ваъи даврон, дастовардҳои муҳим қафо мондаӣ?
- Бемор будам охир!,- гуфтам дар посух.
- Ана барои чӣ. Ту охири беморӣ. Дигар дар УЗИ навбат нест. Шифо ёфтаӣ, дардҳоро фаромӯш кун. Мо ба ҳаёти со-

лим расидаем. Ба ҳуҷраи дигар мебароем.
Ҷар се даромадем. Дар рӯи миз маска, сметана, творог, қаҳва, ҷой, нонҳои гарм моро интизор буд.
- Марҳамат, ба хӯрдан шуруъ бикунед. Ин ҳама аз ҳисоби беморхона аст. Мо гунаҳгорем, ки шумо гурусна омадед, бояд зуд, сари вақт бихӯред, то меъдаатон иллат пайдо накунад...
- Хостам ба қасб, ихтисоси аввалаам баргардам. Напазируфтанд. Гуфтам, охир эълон доштед, ки беш аз 2000 муаллим намерасад,- изҳор дошт он зан ва бароям қаҳва омода намуд.
- Ин дар гузашта монд. Ҳозир ҳамин миқдор омӯзгор дар навбат истодааст. Бо ҷойи қор таъмин карда наметавонем, ҳама маълумоти олии соҳавӣ доранд. Ба ҷуз ин, шумо ба ихтисосатон, қасбатон дар он даврон хиёнат қардед, чандин сол аз соҳа дур шудед,- гуфтанд ба ман.

Пас аз чанд дақиқа ба номам Сипосномаи директори беморхона оварданд, ки ман ихтиёран, бо ташаббуси худам барои муоина ба муассисаашон муроҷиат қардаам.
Бо тантана, эҳтиром ҳарду табиб то ба дарвоза гузелам намуданд. Мудири шуъба пас аз ин гуфт: “Рафик журналист, ҷаро намеурсӣ ин асбобҳои гаронарзиши УЗИ ва мо оё бекор мемонем?”
- Аз шодӣ ҳамаро фаромӯш қардам. Воқеан, чӣ посух доред ба ин пурсиш?
- Посух? Бо навбат ҳамаи қормандони идораву вазорату қорхонаҳоро барои пешгирӣ аз дардҳо аз муоина мегузаронем ва тавсияҳо медиҳем.
Ман бори дигар тасдиқ қардам, ки дар ҳақиқат рӯзи тилоӣ фаро расидаасту мани собиқ бемор аз ин беҳабар мондам.

Абдулқодири РАҶИМ

